

Poština plačana v gotovini.

II.
L
L
U
S
T
R
A
C
I
J
A
10.

Vsaka žena more biti ob vsaki uri še lepša kot navadno. Brez nevarnih umetnosti, naravnim potom. Vsakdanja nega z Elida milom daje polti svežo barvo in žametasto mehkost, ki vzhičita in očarata.

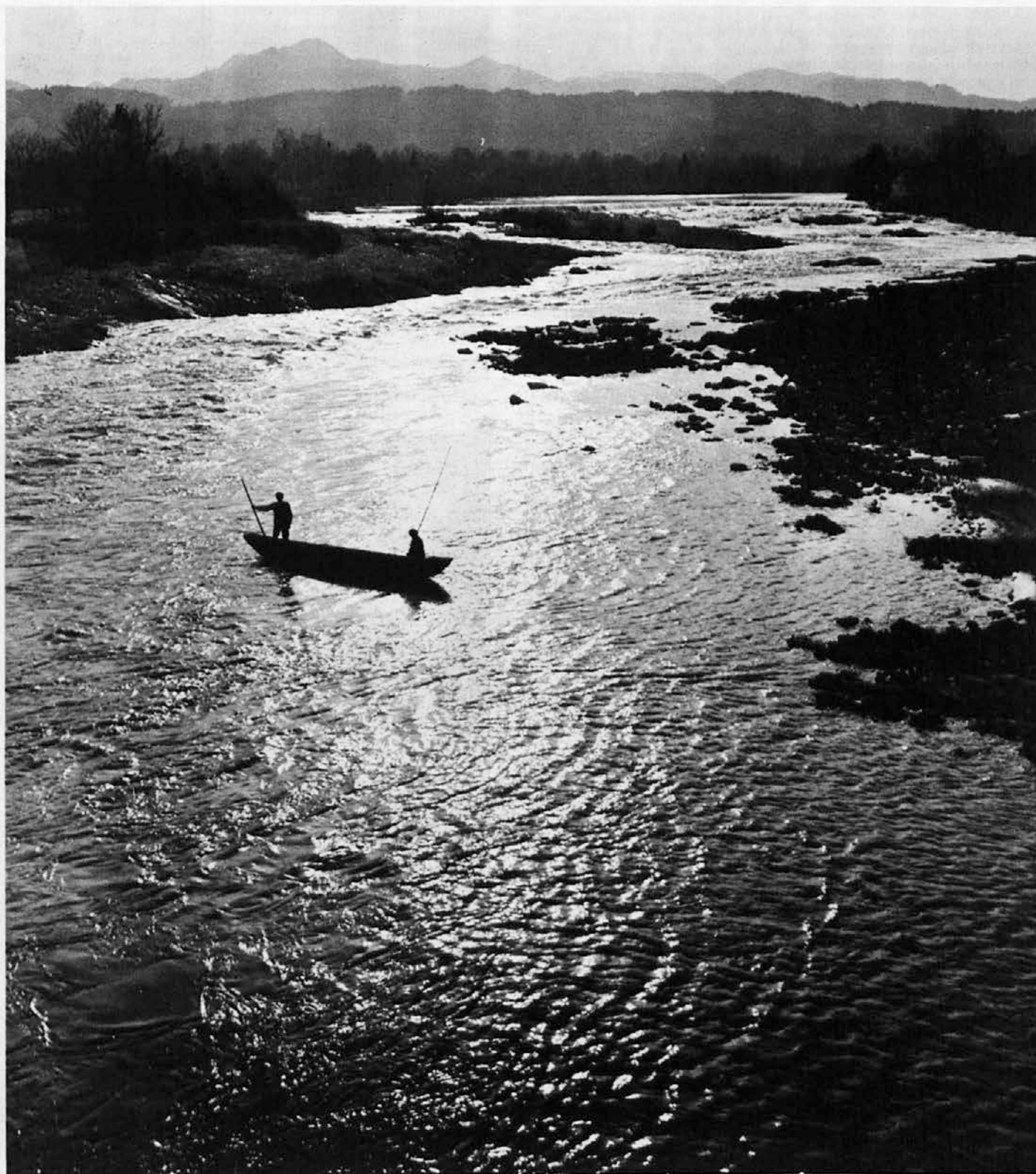
Tako čisto in blágo je Elida milo Ideal, da celo najobčutljivejši koži ne more škoditi.

ELIDA MILO IDEAL

ILUSTRACIJA

ŠTEV. 10. + 1930 + LETO II.

NAROČNINA € LETNO 12 ŠTEVILK 100 DIN € POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN € POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN € AMERIKA 3 DOL. € LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6 € TELEF. 2549 € ČEK. RAČ. 12.587

Nu Savi . . .

Foto »Ilustracija

VSEBINA:

Na Savi	325	Nove knjige	347
Pristanek (Silvester Škerl)	326	Ki se poté in trudijo (II. serija)	348
Starinske jadrnice	328	Pozdrav »Ilustraciji!«	349
Z Jadrana	329	Jesenska moda	350
Trti (Rob Ivan)	330	Grafološki kotiček	351
To zadnje kopalno veselje	332	† Zdravko Zwitter	351
Sprehod po dnu morja	335	Naši otroci	352
Na jesen začne dež	336	Največji vojni spomenik v Sloveniji Franceta Kralja	353
Svečanosti v Topoli in Beogradu	337	Kdo je že skočil 195 metro? (M. Čelar)	354
Z veličastne parade v Beogradu	337	Iz Rogaške Slatine	355
Nova jugoslovenska zastava 40. pešpolka v Ljubljani	338	Iz vsega sveta	356, 357
Oktavo više...!	339	Misijonska razstava v Ljubljani	358
Doma	340	25 letni jubilej slovenske gimnazije v Št. Vidu	359
Knjiga (Boris Orel, risbe L. Kavčiča)	341	Gozdovniki na taborenju	360
Ovitek »Dom in sveta« (R. L.)	343	Volčiči v taboru pri Mozirju (P. Kunaver)	360
Shranjuj slovenske knjige!	344		
Ki se poté in trudijo (Serija kulturnih delavcev)	345		
Ali poznate te obraze?	346		

Naslovna slika na ovitku:
Albert Sirk: Stara jadra (akvarel).

Pristanek

Odlomek iz potopisa.
Silvester Škerl

Silvester Škerl Foto M. M.

Pljusk! — Ai, da mi glave ne raznese! Pljusk — ai! — Pljusk — ai! — Pristajamo. Letalo odskakuje kakor žoga od morske ravní. Držim se krčevito za oprijeme in stiskam zobé.

Zraven mene se divje smeje gospa Wilderjeva. Ne slišim, kako. A vidim ji v smehu odprta usta, telo, ki se v razposajenosti zvija, bistré oči — ostre kot so ostri njeni beli zobje — ne brzda jo veselosti. — Gospod Higgins kaže vljudno in ravnodušno skozi stekleno volovsko oko gospe poslanikovi nemara motorni čoln, ki drevi proti letalu. Gospa poslanikova je strašansko bleda, šminka in puder — o joj-mene; mesto za lišp, sta za skazo. Gospod poslanik spravlja svoje papirje v aktovko, iz dobrodušnega obličja, ki je širše nego dolgo, gledata v površni skrbi in v sočasnem prijaznem zadovoljstvu preplašeno podobo svoje okrogle in od zlih občutkov omršavele soproje.

Se enkrat pljusk — in motorji odnehajo, le eden še slabotno ropota... Letalo se je spremenilo v čoln, ki drči po morju. Pod nogami čutim, da se vode trdo pritiskajo, kakor strastna živa bitja, k občutljivim plankam letala. V šumenje motorja se meša šumenje vod in pretresa z novim občutkom pretresenega potnika.

Šine mi v um: srečno pristal. Boš znal povedati. Smešno. Kaj pa je na tem? Glavo imaš kot čeber od ropota, ki mu izdatno uporabljena bombaževina v ušesu ni zaprla poti do bobenčka, niti bobenček do lobanje, kjer razsaja, da je naposled skoraj vsaka funkcija možganov kakor otrpla.

A že je treba s trudom premisliti, kam kaj gre. Daljnogled gospodu Higginsu: merci, ki ga ne čuje. Na kolenih je razprt zemljevid: spada v Baedeckerja. Baedecker v torbo, čepica v torbo, kolonjska voda v torbo. Glej, ura visi na vijaku volovskega očesa. Robec zraven na sedežu. Nekdo me nagajivo povleče za uho. Gospa Wilderjeva. Aha — zdaj ni treba več bombaževine. Ušesa so prosta... a nimajo kaj slišati. Otrpel je sluh. Komaj, komaj — tenko in ugašajoče prodira do zavesti njen glas:

»Stigosmo u Atinu.«

Zberem se, da bi se pošalil, a kislo odvrnem:

»Nije to Atina, več more. Faleronski zaljev, gospodjo.«

Nekdo je odprl luknjo na krovu. Ugledam košček neba in škornje nekoga, ki stoji na krovu. Gospa Wilderjeva steče po stopnicah in izgine skozi odprtino. Jaz pa iščem klobuk, ki se je izgubil pod sedežem, vzamem površnik in torbo — ta čas je gospod Higgins izginil iz kabine in gospod poslanik že pomaga svoji soprogi po nerodnih stopnicah, skozi še nerodnejšo odprtino. Zadnji zapuščam kabino.

Na gugajočem se krovu letala opazim, da piha sapa od juga in vprizarja vse naokoli igro ritmičnega guganja — po

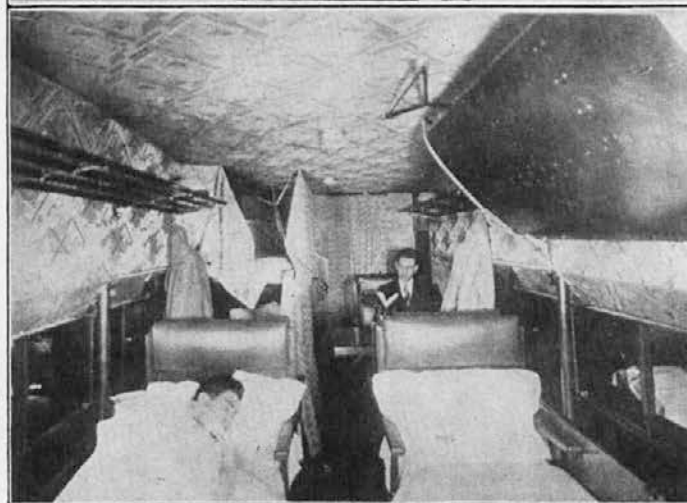
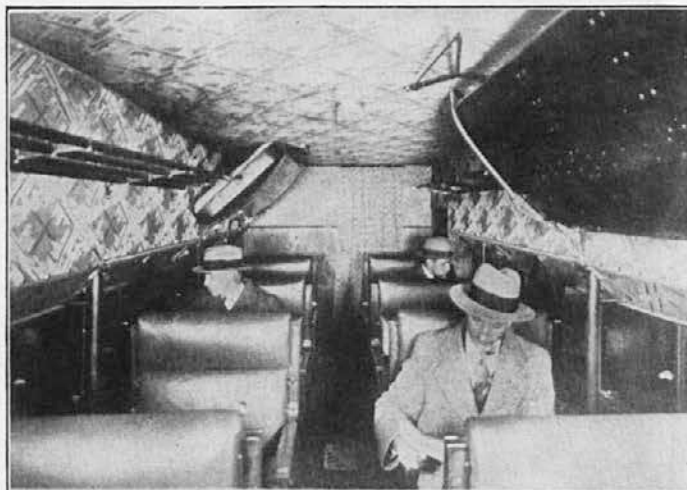
vsej temno zeleni vodi, ki jo kiti solnce s svojim večnim in večno nestalnim bleskom.

Prva je gospa Wilderjeva skočila v lupino, ki je pristala ob letalu. »Grazie, signor capitano.«

Pilot Negri se ji nasmehne s svojim zagorelim obrazom, pogleda kvišku in iztegne roko: »Eccolo. Puntuale.« Pogledam kam kaže. Hkrati zaslišim ropot v zraku in ugledam drugo letalo. Že vem: iz Brindisija. Jutri poleti capitano Negri tja, a to letalo, ki ga vsi opazujemo, kako se v loku spušča, bo jutri nadaljevalo svojo pot v Carigrad...

Zadnji se poslovim od pilota in skočim v čoln. Za streljaj daleč od letala se ustavita veslača ob motornem čolnu, ki čaka. —

»Encore un transbordement, messieurs, s'il vous plait.«

Moderni potniški aeroplan je opremljen z vsem konfortom. Notranjost kabine podnevi (zgoraj), ponoči spalnica (spodaj)

Motorni čoln sprejme vso družbo in oddrži proti obali. Pri lesenem mostiču pristane in naposled se izkrcamo na grških tleh.

Krenemo proti glavnemu poslopju letališča, čedni stavbi z mramornatim stopniščem. V čakalnici me vpraša gospa Wilderjeva, ki se je med tem očitno spoprijaznila z mislijo, da je gospod Camille ostal v Carigradu in da »odkritje« Aten ne bo tako romantično in pustolovsko kakor »odkritje« Carigrada, v svojem lepem dubrovniškem narečju:

»Kako se počutite po svojem prvem poletu?«

»Saj ste videli, gospa, da hudega ni bilo. A ta presneti ropot me je resda oglušil, da Vas komaj slišim. In glavno imam kakor čeber. Ali Vam smem ponuditi cigareto? Umiram od želje po dimu. »Yenice« se mi je priljubila — dobra cigareta je to. Izvolite.«

»Hvala, ne bom še zdaj.«

Zapalim — potegnem — fej! Ali je mogoče? Wilderjeva se smeje in kaže svoje zobe.

»Zdaj veste, zakaj nisem marala cigarete.«

Prispeli so potniki iz Brindisija. Dva suha Italijana, turistovsko napravljena, in zagorela gospodična, ki je pa zelo razvajena, hoče to in ono ter bega svoja dva kavalirja, da je strah.

Med tem so mornarji spravili vso prtljago v sosedno sobo. Prišel je tudi grški uradnik v sivi uniformi, ki je začel pregledovati potne liste. Od nekod se je vzel carinik, ki površno pregleduje prtljago... Naposled smo zunaj. Na gospoda poslanika čaka avto, nosač že nosi številne kovčke gospe poslanikove. Mornarji pa spravljajo našo prtljago na streho elegantnega omnibusa.

Približam se gospodu Higginsu, ki drži svojo risbo v roki — za ostalo prtljago mu ni mar — in ga vprašam, ali bi mi lahko svetoval dober hotel:

»Grande Bretagne. C'est le meilleur hôtel. Vous pouvez vous installer aussi à l'Acropole' — un hôtel nouveau et distingué.«

Nastavljenec družbe že vprašuje, v katerih hotelih se namerava gospoda nastaniti. Izkaže se, da hočemo vsi — Italijani tudi — v »Grande Bretagne«.

Omnibus krene na pot — moja glava, kakor da se je razčistilo ozračje v nji. Svež sem, kakor da sem se prijetno umil. Na pirejski cesti — lepa je ta cesta, vsa asfaltirana, a ob straneh hišice v italijanskem slogu, tovarne v mednarodnem slogu, le manjšega obsega — ima elegantni omnibus defekt. Ti smola! Koliko pa je že ura? Tri četrti na pet. Torej smo leteli iz Carigrada kakih pet ur in pol...

Nastavljenec družbe telefonira iz bližnje gostilne po taksije. Čakamo na solncu. Mislim si: glej, v Atenah si, pa kaj je to posebnega? Carina, potni list, omnibus, defekt... vročina... čakanje. Kaj bo iz tega?

Dva taksija. Razdelimo se. Kaj bo s prtljago? Brez skrbi — sem že telefoniral po drugi omnibus; bo kmalu tu in pripelje prtljago za vami... Suh, zagorel in neznansko prijazen je ta nastavljenec letalske družbe.

»Grande Bretagne« na trgu Ustave. Portir razklada, da je za gospoda Higginsa soba rezervirana, drugega prostora pa da ni. Italijana se razburjata, da sta brzojavno naročila sobe iz Benetk, pa da je nesramnost, da nimata kam s svojo damo. Vrtar se opravičuje, da ni bilo mogoče rezervirati, ko pa je vse oddano, a da hoče brž telefonirati v druge hotele iste stopnje kot je »Grande Bretagne«. Eno sobo bo še imel, več pa ne. Italijani pa hočejo za vse ali za nobenega. Porabim priliko in se domenim glede proste sobe za gospo Wilderjevo. Boy odhiti z njeno ročno torbico po stopnicah, ona pa: »Pridite kmalu pome. Tu se ne spoznam — in kako bi se razumela z ljudmi — spet vidim, da je moja nesreča v tem, da ne znam francoski« — in hiti za njim.

Vrtar je našel sobe: »Tu blizu, v Hodós Anhébmou.«

Odpeljem se z Italijani, ki so razkačeni in zmerjajo drug čez drugega, kot bi se kregali med seboj in ne radi tretjega ter se nastanim ž njimi v tihli ulici, v tilhem hotelu »Ksenias Melátron«.

Bela izba v šestem nadstropju s široko verando za solnčenje — to je moj kotichek v Atenah. S terase vidim strehe vse naokoli in vrh gore Lykabete.

Tja gori, na vrh, po serpentinah do cerkve sv. Jurija moram še nočjo, da si z viška premotrim in za vselej v srce zapišem to mesto, pa da vidim solnčni zaton...

A najprej si privoščim mrzlo kopel.

PRAVI
FRANCK:
vedno
odlična kakovost!

Brezplačen popis Vašega življenja.

»Vseh skrbi se morete oprostiti«,
pravi sloveči astrolog.

Oris ali popis življenja je za trezno mislečega človeka tako važen, kakor zemljevid za pomorščaka. Zakaj bi hodili slepo naokoli, če dobite lahko potem običajnega pisma točne informacije, ki naj Vam pomorejo do sreče in uspeha?

Prej posvarjen, prej obvarjen.

Profesor Roxroy Vam bo razložil, na kakšen način morete doseči uspeh, v katerih dneh Vam bo sreča naklonjena in kdaj ne, priporočil Vam bo, kdaj se lotite tega ali onega, ali napolnite potovanje, kdaj in koga poročite, kdaj si poizkusite izboljšati svoj položaj, kdaj smete investirati in ali so umestne spekulacije. To vse in mnogo drugega je mogoče doznati iz Vašega življenjskega popisa.

Mme. E. Servagnet, Villa Petit Paradis, Alger, piše:

»Horoskop, ki sem ga prejela, me popolnoma zadovoljuje, kajti moja preteklost in sedanost prikazuje nadvse točno, nadalje podaja verno sliko mojega značaja in moje zdravstveno stanje, razkriva pa diskretno tudi mojo prihodnost ter mi daje tozadevno dragocen nasvet. Delo profesorja Roxroy-a je res nekaj izrednega.«

Če želite dobiti brezplačno popis Vašega življenja, načinite samo dan, mesec, leto in kraj Vašega rojstva, napišite razločno in brezpogojno svojeročno Vaše ime in naslov in pošljite te podatke takoj profesorju Roxroy-u. Če hočete, priložite lahko 10 Din v bankovcih (kovanega denarja ne prilagati) za poštnino, pisnino itd. — Naslov: ROXROY, Dept. 8395 Č, Emmastraat 42, Haag (Holland). Pisemska pristojbina za Holandsko: 3 Din.

N. B. Profesor Roxroy ne zna slovensko, ter mu je zelo žal, da more spričo tega odgovoriti le v nemščini (na željo tudi v francoščini ali angleščini).

Še danes vozijo starinske jadr- nice po vodi Pp.

Desno: *Afričanski domači čoln s streho. Tip iz Bonnya, Negeria*

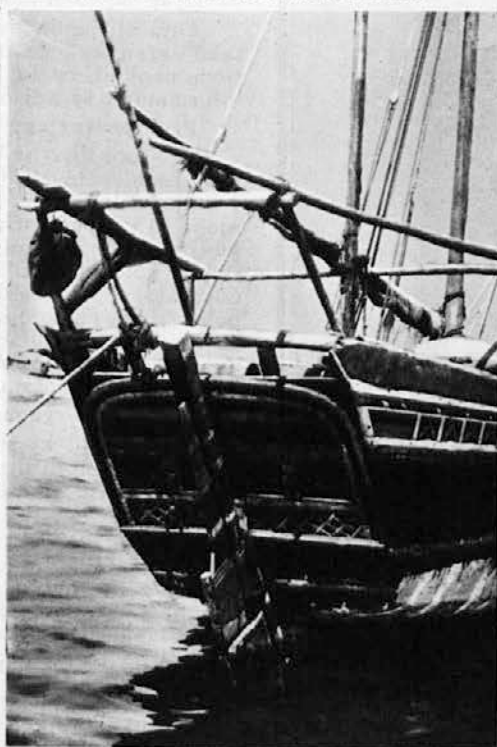
Spodaj: *Na sledovih starih Vikingov, zavojevalcev morja
Napol razpadel čoln, kakor so jih imeli stari Vikingi, ki so ga pred kratkim odkopali*

Regata domačinov v italijanski somališki koloniji. Lepa jadra

Star čoln v sueškem kanalu

Stara ladja v italijanski Eretii. Rezljani okraski dokazujejo visoko kulturo domačinov

Jadrnica drči ko ptič po vodi ...

Stare jadrnice v primorskem
pristanišču Malinski

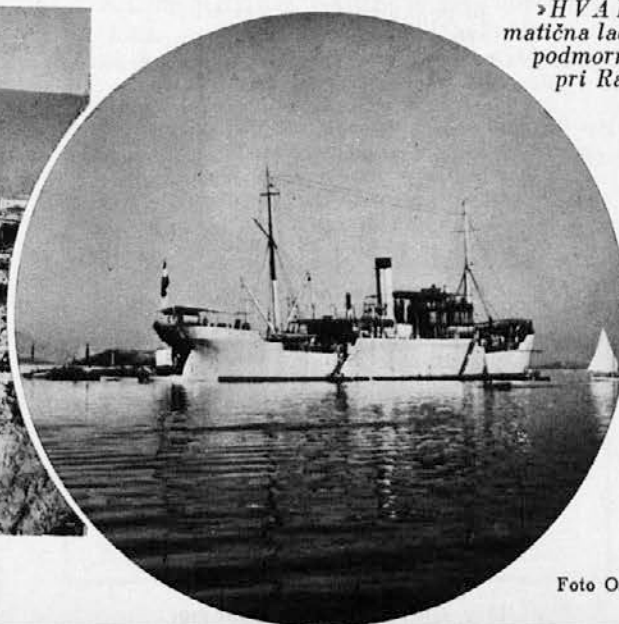
Motiv s Krka
Foto Lojze Dolenc

Solnce za oblaki

Pogled s Trsata na Sušak in Reko (kanal je meja).
Spodaj vedno prazna reška luka

»HVAR«,
matična ladja
podmornic,
pri Rabu

Foto Oskar

Z JADRANA

Prosto kopališče Glavanovo. Kopališče je prosto,
negrajeno in brez naprav, a zaradi solčne lege
in izredno čistega morja, kakršnega ni bliže
pristanišča in izliva Rečine, bolj obiskano kot
druga kopališča na Sušaku

Na Rabu, ko solnce zahaja

Foto Oskar

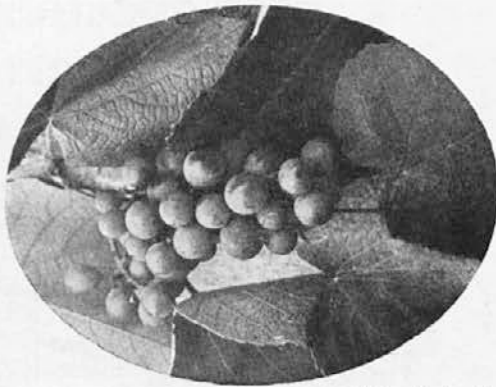

Foto »Ilustracija«

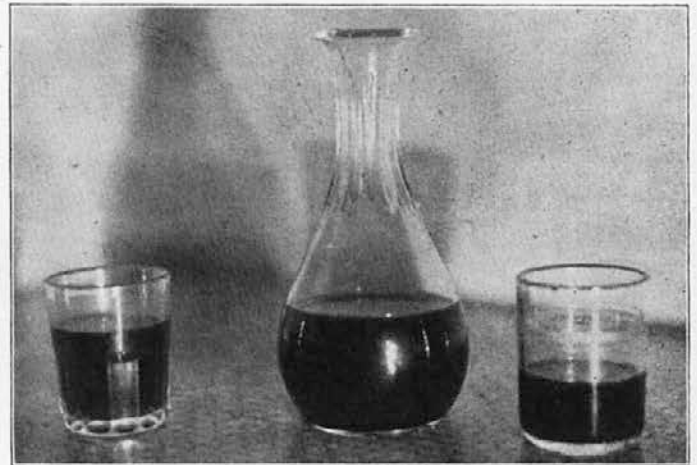
Trti

(Po Gregorčičevi »Oljki«.)
Rob Ivan.

Drevo rastoče nam v veselje
in boljše kot krompir in zelje,
oj drago vinsko ti drevo,
pozdravljam te srčno, srčno!
Ti zdiš se meni invalid,
ki so pohabljeni mu udi,
a je pogumen v bojnem trudi
glavo odnesel sebi v prid
Čemu je tebi Večna sila
tako prekrasen sad pustila?
Da bila k delu bi budnik
in naše pridnosti sodnik?
Nikakor! Jagode le tvoje
oznanjajo dobrot nam dvojce:
da lahko grozdje zobamo,
da lahko vince pijemo.
Na té iz gozdov in grmičev
roj krščenih zletava ptičev,
v vinogradu se vse masti,
meneč, da gospodarja ni.
In, oj, kako zahajal rad
sem grozdje zobat v vinograd,
in da za me bi znali zdaj
vsi gospodarji, ki nekdanj
sem grozdje zobal jim skrivaj,
o, to bi gorke jih dobil.
Dobrotno vinsko ti drevo,
za vso porednost mladih dni,
za vse kar dalo si mi ti,
pozdravljam te srčno, srčno!
Za te živim,
za te gorim!
Ti v žile vlivaš nam poguma,
kdor pije te, je brž brez uma,
srce zaljubljeno moriš,
mošnjiček hitro osušiš.

Pozabe daješ žalostnim,
preganjaš dolg čas zehavim —
Proslavljam te! —
Norosti prispodoba ti
ljudem si vže od davnih dni.
Naš rod se ves je bil pokvaril,
ker vinske kapljice ni pil,
in modri Bog se je kesal,
da ni že prej bil trte ustvaril.
Zato je vse z vodo polil,
da z možem bi ves svet prekvasil,
ži prvi je v »ročeah« bil.
Na suho voda je stopila,
vso zemljo čez in čez zalila,
nihče, nihče se rešil ni;
le Noe z barko po vodovju
je drzno kljuboval valovju
vseh štirideset dolgih dni.
Ko zemlja vodo je popila,
je Noe kruto žejen bil,
družina barko je pustila,
Bogu prinesla je darila,
da še v naprej bo milostljiv.
Dari je Bog sprejel dobrotno,
da čuva jih pred vodo motno,
trs vinski Noetu je dal.
Očak ga vsadil je v zemljico,
spomladi videl prvo klico,
v jeseni sladko grozdje bral.

V vinogradu je vse veselo
grozdičje jedlo, pesmi pelo,
oj, grozdje sladko kakor med
se kar samó je ponujalo
in ta nebeško-sladka jed —
to v vseh tako je učinkovalo,
da je želodec godrnjal.
Potem ko grozdje so obrali,
so v zidanici ga stiskáli,
vsem je prepevalo srce.
Glej, Noeta, to modro kost
zgrabila vinska je norost,
preveč očak ga srkal je.
Glej, prišel sveti Štefan k nam,
in polne hrupnega veselja
vrviyo trume v vinski hram.
Odrasle zreš in še mladiče
in vsak na mizo vina kliče,
če tega ne, pa žganja vsaj,
gostilna zdi steklen se gaj.
Skoz okno solnce božje lije
škrlatno luč pod vinski krov,
a bolj škrlatno solnce sije
pijanem z vehastih nosov.
Krčmar pristopi rdečenosi
in v vsaki roki »š Stefan« nosi,
njegov medvedje močni glas
se čuje tja v deveto vas.
Naliva gostom za denar,
krščuje vino za denar.
Neumni kmetje — »birt« rejen. —
Pa, oh, — kaj neki v kotu bo?
Strašan se vnel je tam pretep,
po tleh pijanca se valita,

hropeč grozno, preteč strašno.
 Za vrat se stiskata srdita,
 o Bog — kedò ju ločil bo?
 Pred vrati trumoma stoje
 otroci, starčki in žene,
 s skrbjo za pretapaška bika
 se vse v solzavi svet zamika
 glasno ihtoč
 oči vrteč.

A hiše skrbni gospodar
 krepkò po golih bučah vžiga,
 da vmiril grozni bi vihar:
 moreči prah pod strop se dviga,
 in, glej, preteči prej divjak
 na cesto prifrči krotak. —

O, da bi, kapljica ti mila,
 enkrat vsaj žejo pogasila,
 ki burno hruje med ljudmi,
 ki v grlu strašno nas suši!
 Ah, grlo pravi, da ne boš.
 Čeprav velika moč je tvoja,
 čeprav se ne bojiš ti boja,
 vendar triumf je tvoj končan,
 saj je sovražnik tvoj močan
 in njemu ti podlegla boš.
 Pred duhom vidim temno sobo,
 v nji abstinentov prahudobo:
 mej policaji spava mož,
 škrlatno barvan ima nos.
 On trdno spi, nevzdravno spi,
 o vinu sanje sladke sniva,
 »oko postave« ga poliva,
 da vse od njega se cedi.
 Oj, bratci, ko se to zgodi,
 tedaj bo konec žeje moje,
 zato pa zdaj srce mi poje:
 »Nalijte vinca mi vsekdar,
 a vode ne, nikar, nikar!

Risba Brillija

Proizvodnja resnično brezhibnega pudra je tudi
 za najboljše parfemske kemike težka naloga.

Soir de Paris

se izdeluje v najmoderneje urejenem velepod-
 jetju za parfimerijo na povsem specialen način.

»POUDRE SOIR DE PARIS« se zelo dobro drži
 na koži, je docela neškodljiv, čuva in
 ohranja Vašo nežno polt ter je odlično decentno
 parfimiran.

Prekrasna lestvica v 11 modernih niansah se
 dobiva v vsaki boljši strokovni prodajalnici.

BREZPLAČNO: Če želite dobiti od nas vzorec
 pudra »Soir de Paris«, izpolnite ta kupon in nam
 ga pošljite obenem z enoinpoldinarsko (1'50) znam-
 ko za poštino.

Št. 2.

Mr. Ph. B. Vary
 Zagreb, Smičiklasova 23.

Brezplačni kupon za
 1 »Poudre Soir de Paris« v niansi.

Ime:

Naslov:

Samozastopstvo:

Mr. Ph. Bela Vary
 Zagreb, Smičiklasova ulica 23.

Telefon 49-99

BOURJOIS

PARFUMEUR
 PARIS

*Tudi mala zna že skakati
v Ljubljano*

Motiv iz Hercegovine. S paše domov

Foto dr. Hermann Koken

Kopališče v letoviščnem mestu Kamniku

Foto Božo Debevec

To zadnje kopalno veselje...

Savski aligatorji

V solncu

*Levo: V Mostaru. Drzni skakači
skačejo s starega rimskega mostu*

Foto Ewers

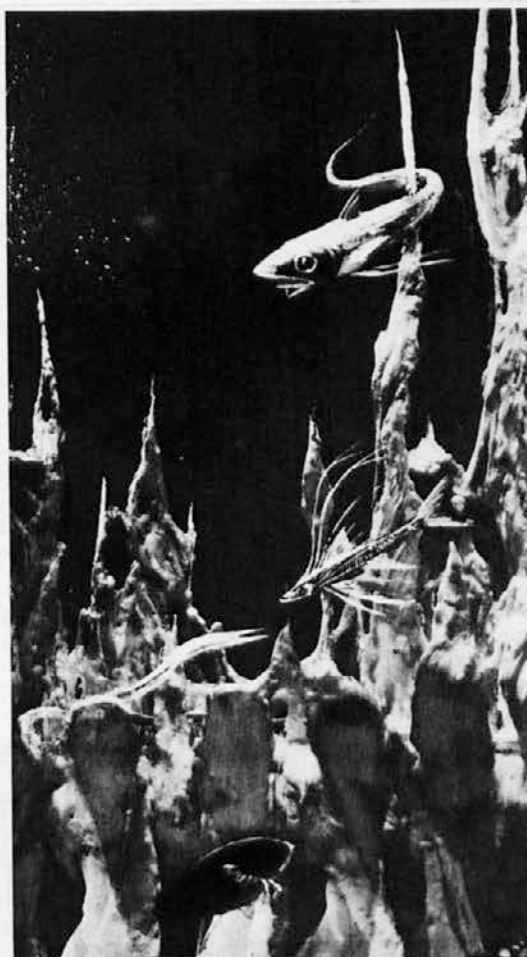
Sprehod po dnu morja

Pp.

Raziskovalec iz znamenitega Carnegijevega inštituta je preživel skupno 3000 ur pod vodo, oblečen v potapljačevo opremo. Poseben fotografski aparat mu je omogočil, da je ujel življenje pod vodo na plošče.

Sprehod pod vodo je izredno izpodbudljiv. Visite kakor pero, ko se spuščate na dno. Tišina brez glasu vas obda. Pogledate navzgor in ne vidite neba. Pogledate predse: vaš obzor je omejen na 15 m v krogu v najugodnejšem slučaju. Ostre razlike med lučjo in senco ni, mrak je vsrkal iz vseh predmetov ostre obrise in jih zavil v meglo posebne vrste.

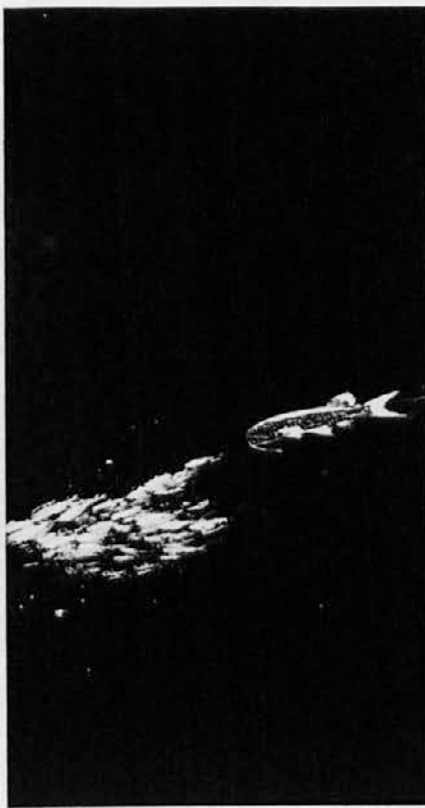
Voda, ki vemo o nji, da je vedno nemirna in prozorna, ni na morskem dnu taka voda, temveč nenavaden, negiben medium; skoraj nimate te zavesti, da je mokra. Iztegnete roko, da bi zgrabili koralo, pa začudeni zapazite, da je daleč, daleč od vas. Hočete stopiti nanjo, pa stopite brez upora poleg nje. Čudne vodne rastline, ki ste jih videli iz čolna in ste mislili, da vam sežejo komaj do kolena, so v resnici visoke in segajo do vaših ramen ali pa še preko glave. Majhne globine so v resnici strašno globoke jame. Če bi opazovali svoje lastne kretnje v tem nenavajenem elementu od strani, tedaj bi mislili, da gledate sliko, ki je bila posneta z utrudljivo počasnostjo. Ribe plavajo prosto v tekočem elementu, najmanjši gib plavut in komaj zapažen udarec z repom jih poganja naprej ali kvišku in navzdol. Prav nobene posebne pozornosti jim niste vzbudili, zložno plavajo okrog vas. Celo strašna ščuka, »tiger morja«, ni začudenemu tujcu prav nič neprijazna, mirno plava mimo čudnega stvora, komaj da se nanj od strani ozre. Tudi če je nad morjem najsvetlejši dan in voda čisto mirna, morete opaziti le najbližjo okolico. Svet okoli vas se je zožil v nekakšno majhno kroglo, ki je napolnjena z molkom in se vendar na vse strani gubi v nič. Toda če pravilno izberete tisti del, ki ga hočete opazovati, boste videli, kako živo je na dnu. Navadno je vse polno morskih ježev, ki se jim ježi bodice, če se jim le približate, ali pa se vam umaknejo s takšno hitrostjo, ki bi jim jo komaj prisodili. Na vseh straneh stojijo rumene, rjave in purpurnordeče korale s široko odprtimi polipi. Od časa do časa se obesi na njih veje morska zvezda in obstane negibna, kakor da je okamenela. Čudne grbaste languste gledajo s svojimi pecljastimi očmi nezaupno in sovražno izpod koralnih vej, pokritih z mahom, ali pa hitro iztegnejo svoje tipalke (ki so kakor biči) za hrano, ki se jim nudi. Raki v svojih težkih školjkah, obraslih z morskimi rožami, žde na rogljastih koralah. Morski pajki gladajo s svojimi prsti kakor žlice na varnih mestih morske rastline v krasnih barvah.

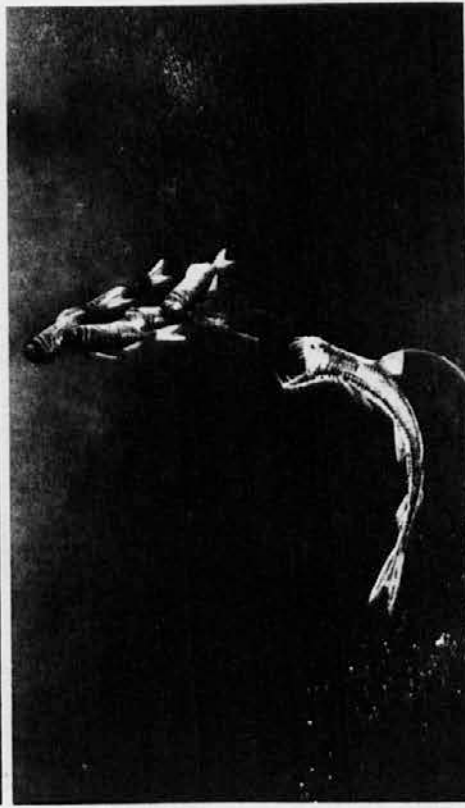
Čudne ribe, kakor kače, se sprehajajo med ostanki poginulega kila

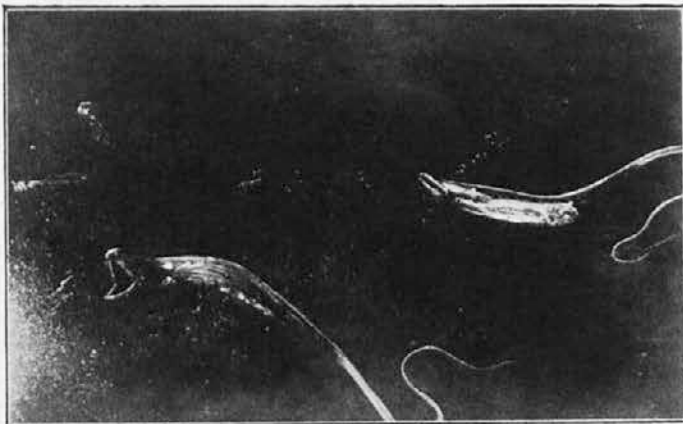
»Morski hudiči«, ki privabljajo plen s čudnim svellikanjem nad svojimi ogromnimi gobci. (Različne vrste, med njimi *Humantolophum groenland.*)

Roj majhnih rib »morske kresnice« (*Mystophum ceccoi*) zasledovan od njih največjega sovražnika *Astronesthes*

Borba na življenje in smrt

Črni pirati morskih globočin, izrodki jegulj. Ena je požrla ribo, ki je bila večja od nje same. Zato ji je želodec napet do skrajne meje elastičnosti

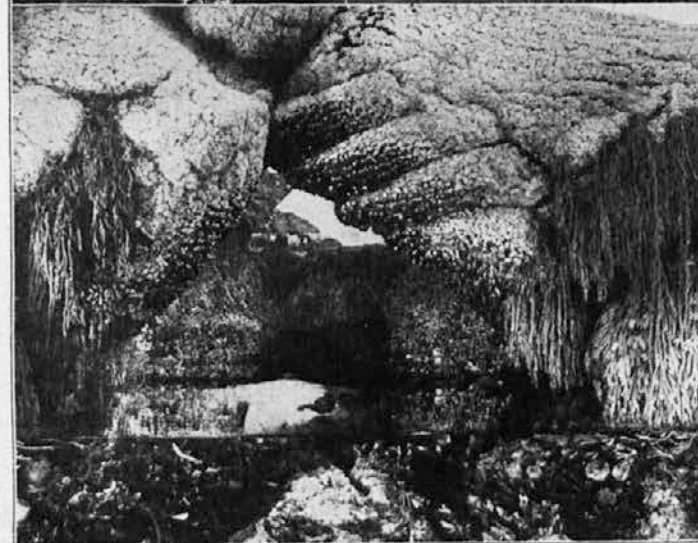
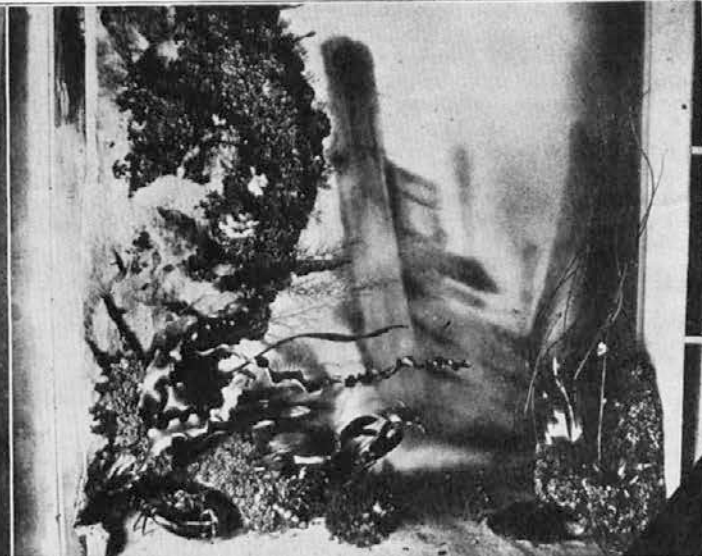
Ribe mešanih barv se zasvetijo v prostoru, katerega objemajo naše oči, in izginejo v vodni megli. Morska globočina je včasih lepša kakor najlepši vrt v pravljicah. Barva rib je takšna, kakor jo rabijo za svoje življenje. Rdeča barva n. pr. je osnovna za ribe, ki so ponoči na delu in so podnevi skrite. Zelena barva pa je značilna za one vrste, ki se sučejo okrog zelenkastih kamnov ali ki plavajo blizu površine.

V potapljačevi opremi se morete svobodno gibati na dnu in izvabiti ribe, ki žro meso, iz enega kraja na drug kraj. Tako je mogoče opazovati spremembo barve na ribah, ki se prilagodi okolici. Vrste rib, ki žro rastline, ni mogoče na ta način zamamiti, pač pa se je mogoče približati trumam pasočih se papagajskih rib in jih poditi pred seboj kakor čredo. Krasno se prelivajo njih barve. Vse živali morete fotografirati pod vodo in celo izbrati ozadje, da je bolj naravno ali umetniško bolj učinkovito.

Če se potopite do globočine, ki jo še dosežejo solnčni žarki, vzamete s seboj podmorski atelje, izdelek Američana Williamsona. To je votla krogla, 1,5 m široka, z velikim oknom. Lahko jo potopite v veliko globočino. Zgoraj ima veliko, upogljivo cev, ki je široka toliko, da so v njej: lestva, cevi za zrak in telefon. Na ta način je podmorski atelje v zvezi z ladjo-matico.

Iz te krogle opazujete življenje na dnu v velikih globočinah, ne da bi vas oviral zračni pritisk in druge neprijetnosti v morju. Tako ste že v globočinah, kjer so korale kakor okamenel gozd in so njihova debela in odtenki — redki solnčni žarki jih prodirajo — pravljicne prikazni. V poltemi plavajo mimo vas po več metrov dolge ribe v majestetični pozi, včasih opazite temne obrise morskega volka, ali pa vas ogleduje velika zelena ali modra papagajska riba.

Živali, ki žive v morju, žive tu kljub vsem težkim pogojem globočine par tisoč metrov. Leden mraz, najbolj črna noč, pritisk je težak sto in sto kilogramov na 1 kvadratni centimeter. Toda tudi tu je dovolj kisika za dihanje in organskih ostankov. Ti najprimitivnejši pogoji zadostujejo, da je tudi na dnu morja življenje, četudi v fantastični obliki.

Na dnu morja ob obali Amerike. Morje je izpodjedlo granitno dno. Mah (*chondrus crispus*) se ovija skale. Nordijskozvezdno koralo (*astrangia danae*) in rozetaste koraljne nageljne (*alcyonium digitatum*) oblegajo mnogi košarji

Na morskem dnu

Levo: Podkevka rakovica (*limulus polyphemus*). Ta čudni košar prav za prav ni rakovica, ampak morski škorpion ali pajek. Če opazi nevarnost, se takoj popolnoma zarije v pesek

Zgoraj levo: Podporni steber, obraščen z morskimi rastlinami. Poleg školjk (*mytilus edulis*), ki so preraščene z morskimi nageljni (*tabularia crocea*), najdete tudi ribe vseh vrst

Spodaj: Znamenita Bridge-skalna mlaka v Nahantu, Mass., Amerika. Skozi čisto vodo te mirne gladine morete videti čudovite živali in rastline. Skalni obok je preraščen z rastlinami (*balanus balanoides*), pod temi so purpurnordeči polžki (*thais papillus*). Skale so pokrite z morskimi anemonami (*metridium marginatum*). V vodi najrazličnejše živali in rastline

Kolonija morskih anemon (*metridium marginatum*) in razni pleveli. Skozi te goste rastline se rinejo ribe na lovu za živež

Boj dveh rakovic. Bojebitejša, prebivalka skalnih mlakuž (*carcinides maenas*), druga mirnejša (*cancer borealis*). Na desni modra morska zvezda (*asterias vulgaris*), levo morski ježi (*strongylocentrus droehbachiensis*)

Živeči podporni stebri mostov in pomolov. Taki stebri so navadno obrščeni z podnimi rastlinami. Mnogo rib najde tu svojo hrano

Od časa do časa pridejo te morske pošasti na morsko površino ali pa jih vse razmesarjene privlečejo kilometrsko dolge podične vrvi ribjih lovcev. Toda to ne zadostuje za naravoslovce. Znanost jih tira k temu, da opazujejo te ribe v naravi, pod morjem, tam kjer žive v elementu. V prav velike globočine se sicer človek ne drzne, toda zato pošlje v te skrivnostne prepade svoje umetno oko, fotografsko kamero, in ta mu omogočuje pogled v življenje, kakršnega bi si niti najbolj drzna fantazija ne mogla naslikati. Globoko na dnu morja leže ostanki velikanskega kita, kakor strašne čeri molijo njih vretena navzgor in lobanja se boči kakor dom duhov v plašnih sanjah. Med njimi se plazijo brez glasu

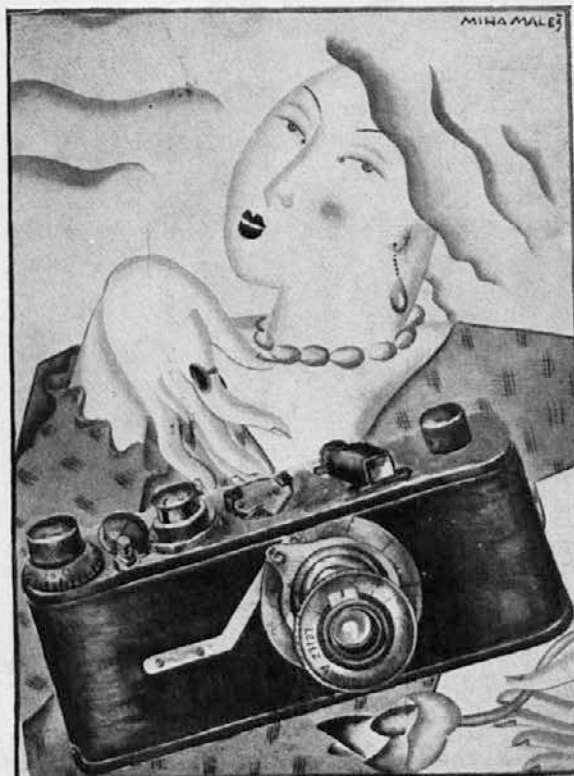
čudne ribe z velikimi, svetlikajočimi se očmi in gobci, fosforescirajoče, kačam podobne živali se vijejo v dolbinah, slepi škratje preže v svojih skrivališčih.

Vse to vidi in ujame fotografska kamera, ki je ne more zmotiti pošastna scenerija. Morske pošasti same dajejo luč, ki zadrži njih podobo na plošči. Da morejo najti svoje žrtve ali pa sorodnike, zato izžarevajo posebne vrste luč. Mnogo morskih rib ima pripravljeno svojo vabo in gorje oni ribi, ki jo ta vaba zapelje. Zahrbtni pirat na morskem dnu šavsne — saj prav za prav te vrste rib nimajo drugega kot velikanski gobec, poln ostrih zob — in v žrelu jim zgine plen, ki je lahko obsežnejši in večji, kakor je roparska riba sama...

KOLINSKA
TVORNICA CIKORIJE
LJUBLJANA.

**PRAVA
KOLINSKA
CIKORIJA**

KAMERE IN VSE KAR K NJIM SPADA
DOBITE NAJKENEJE V DROGERIJI »SANITAS« (SELJE
LJUBLJANA • ZAHTEVAJTE NAJNOVEJŠI ČENIK

Na jesen začne dež
in moči zemljo
do snega...

*Pogled na frančiškansko cerkev v Ljubljani z Miklošičeve ceste
v rahlem jesenskem dežju*

Zgoraj levo:

Ob Kongresnem trgu v pustem jesenskem času

Foto Cveto Švigelj

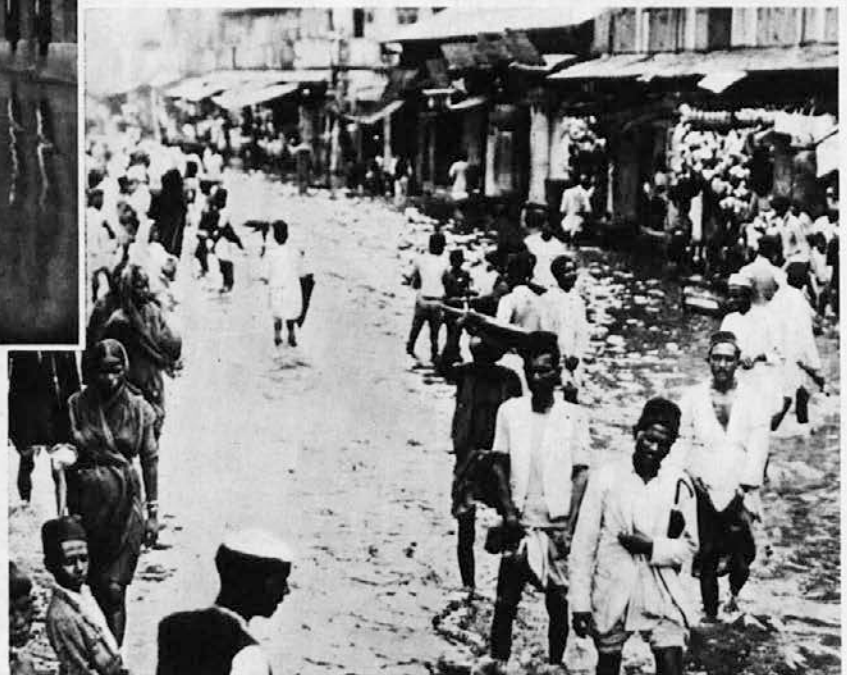
*Miklošičeva cesta v Ljubljani v dežju je gladka
kakor steklo. V asfaltu se rišejo vse hiše, vse
stvari in ljudje*

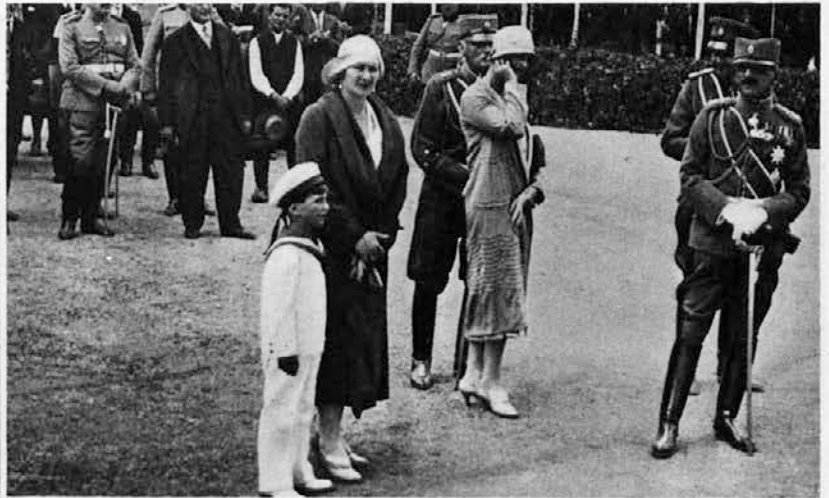
Foto »Ilustracija«

Desno:

*Če dežuje v Indiji. Takšne so ceste v Bombaju,
če ni asfalta in je treba blato gaziti do kolen*

Pp.

Kraljevska družina, v ozadju člani kraljevske vlade in novinarji, poslušajo govor patriarha Varnave pred cerkvijo v Oplencu

Svečanosti v Topoli, na Oplencu in v Beogradu

*Novo jugoslov. zastave polkov
Slavia-Press, Beograd*

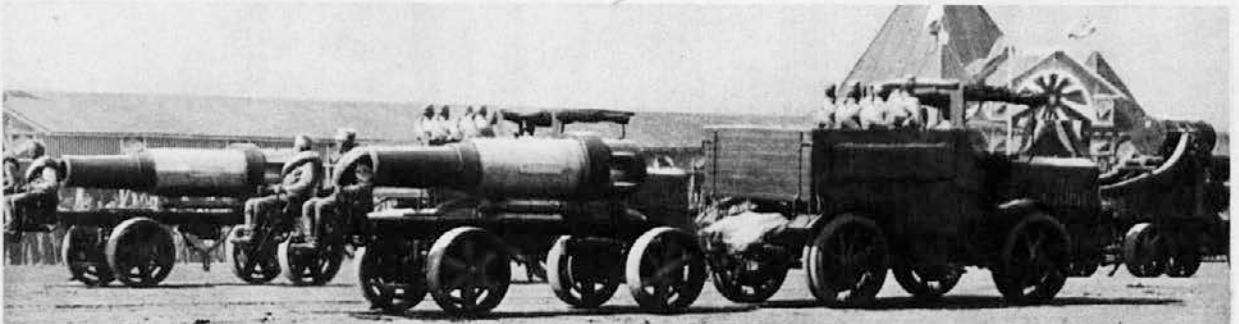
Desno krog: Kovčeg s prahom Karadorda neso iz stare cerkve v novo zadužbino Nj. V. kralj, knez Arzen, princ Pavle, predsednik vlade in seljaki

Nj. Vel. kralj Aleksander I. na konju gleda defilacijo čet

Z veličastne parade v Beogradu

Desno: Defilacija težkih motornih 305 cm baterij

Tanki, strašno orožje vojne

Konjenica defilirá

Nova zastava 40. p. p. Triglavskega v Ljubljani

Foto »Ilustracije

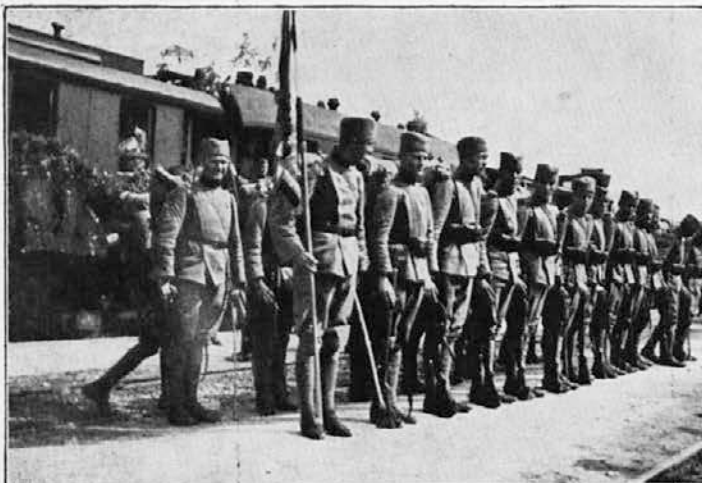

Polkownik 40. p. p. Triglavskega g. Jovan Cvejić

Dokument s podpisom kralja Aleksandra I., da poklanja 40. p. p. Triglavskega novo zastavo

Nova zastava 40. p. p. Triglavskega v Ljubljani, simbol naše zvestobe kralju in domovini

Levo: Polkownik g. Jovan Cvejić, adjutant kapetan II. kl. g. Živojin Stanojević in zastavonoša narednik g. Mileta Petrović

Zgoraj levo: Vod 40. p. p. z novo zastavo. Desno: Novo zastavo prinese zastavonoša iz kolodvora. — Spodaj levo: Sokoli pozdravljajo novo zastavo. Desno: Podžupan g. Jarc poklanja v imenu mestne občine ljubljanske novi zastavi lovorov venec

Oktavo više...!

(Dalje.)

»Kar smo skrivali, ni moglo ostati skrito med prijatelji. Kmalu si izvedel, kje so ljudje na svojih mestih in kaj morajo paziti. Redno en dan v tednu so spravljal preko meje zaboje blaga, podvrženega visoki carini. Morda bi si mislil kdo, da je šlo za običajno tihotapsko zadevo. Toda potek dogodkov, ki so se odigrali kmalu po tvojem prihodu, Franc, ti bo razkril, da je bila stvar malo drugačna. Da, ni šlo za vsakdanje trgovske posle, rilo je po nas in zahtevalo od vsakogar izmed nas celega moža —

»Nejevoljno je zamahnil Franc z roko:

»Ne vleči pripovedke na dolgo in široko, znano je vse to meni, znano je drugim. Jaz bi rad vedel za dogodka ob istem času, ki so se godili za mojim hrbtom in po svojih čudnih učinkih omadeževali moje čiste prijateljske misli in čuvstva.«

»Poslušaj! Kratak bom in bi bil še bolj, če bi ne bilo toliko lepih spominov na naše skupne čase! Oče Nyne me je naprosil, naj zvečer ob devetih točno pazim na hišo na samem. Hiša je bila njegova. Poznal sem jo dobro in sem vedel, da ima spodaj na eni strani izbo in na drugi kamro. Po stopnicah iz veže sem nešteto krat šel na podstrešje, kjer se je navadno skrivala naša zaloga. V zdolbini trama ob zgornjem okencu so bila vedno navodila, pisana na papir v naši pisavi.

Zvečer ob šestih sem šel v to hišo na samem, po stopnicah navzgor in tam nisem našel nikogar. Četudi bi me moral čakati Grdina s poročilom o nočnem sprehodu tihotapskih patrolj. Sežem v zdolbino — pisma ni bilo. Grem v pritličje v izbo in na mizi pregledujem začrtane poti po skrivnih znamenjih.

Minilo je pol ure. Od nikoder nobenega glasu. Tedaj sem opazil, da se doli na poti ob grmovje ziblje moška postava. Neznani možki. Obšel je hišo v velikem polkrogu in izginil na severu.

Čakal sem še vedno. Vrata sem pustil priprta in zato sem mogel zaslišati zamolke udarcev v zemljo. Čuli so se nekje daleč za hišo.

Polotila se me je strašna radovednost. Pohitel sem za hišo in odšel v smeri udarcev. Gosto grmovje me je zakrivalo, da sem mirno mogel priti do »Sibile«, grmovja, ki nam je vedno služilo za kažipot. Udarce sem zdaj slišal prav blizu in mislil, da neznanec ne more slutiti, kdo prihaja. Zdaj sem vedel, da koplje s krampom. Bil sem že tako blizu, da sem slišal njegovo sopenje, toda videti ga še nisem mogel. Gosto grmovje me je zakrivalo in prav tako tudi njega.

Skozi grmovje nisem mogel. Utegnilo bi me izdati šumenje. Podvizal sem se, da obidem grmovje z južne strani.

Tedaj so udarci prestali. Tišina me je objela.

Obstal sem tudi jaz in poslušal.

Tisti hip — nov udarec in čuden žvenket. Brez dvoma: to je udarec na kamen.

Mudilo se mi je. Zato sem drzno preskočil jarek, se splazil skozi grmičje in stal pred kopačem.

Neznanec se je tisti hip okrenil. Obstal je kakor okamenel. Toda že je zavihtel kramp in se postavil v bran. Da nisem odskočil, bilo bi po meni. Tako je le žvzdnil udarec mimo mene — takrat pa sem že bil jaz hitrejši in že sva se valjala v travi. Moje pesti bi ne bile izpustile neznančevega grla, da se niso njegova kolena uprla v moj trebuh. Odletel sem, da si zapomnim moč stisnjenih kolien.

Brez besed se je vršila ta prigoda kakor slike v filmu in ko sem se ozrl ležeč na travi, je neznanec bežal brez besed, kolikor so ga le nesle noge.

Vstal sem in planil k jami. Nič posebnega ni bilo opaziti. Na dnu so bili kamni, ob katere je bil zadel kramp. Toda vse to se je bilo zgodilo ob tako čudnem času, da je moralo vzbuditi mojo radovednost. Bil sem razmišljen in sem se že hotel vrniti.

Pred menoj je stal Grdina.

Zdaj sem šele bil zvedel, da tiči, da mora tičati za vsem tem nekaj, kar bi utegnulo prekrizati naše važne načrte.

Grdini se je risala na licih škodoželjnost.

Brez besede mi je ponudil papir, ki sem ga v hipu preletel.

Dve besedi sta mi označevali smer nočnega pohoda, ki naj bi se po polnoči ustavil ob hiši na samem. Obiti je imel nato vas in nadaljevati pot proti jugu podnevi. Varnost teh ljudi je bila njihova posebna čednost. Moja tudi.

Raztrgal sem papir.

Morda bi bil moral zdaj kaj reči Grdini. Najine oči so se ujele, ko sem prebral in sem ga pogledal. Z rokami si je krotil lase in gledal na sever. Prav nič me ni mikalo, da bi izdal svoja ključajoča vprašanja.

Oba naenkrat sva se obrnila, tako da sta se najina komolca dotaknila. Grdina se je stresel, toda v istem hipu se je obvladal in rekel:

»Noč bo po vsej priliki prijetna.«

Zdaj sem se moral krotiti jaz in bogme, da mi je bilo zelo težko potlačiti svoj srd. O, prav dobro sem vedel, kam cika smešni cinik.

Ko sva šla proti hiši, mi je jel Grdina pripovedovati dogodivščine s pota, hlastno in brez reda. To je bilo v skladu z njim in njegovimi načrti. Kdor ga ni poznal, bi mu ne bilo treba razmišljati. Jaz pa sem predel svoje misli od tistega trenutka pa do večerje in še dalje, ko sem že stal ob devetih na preži.

Noč je bila dokaj hladna. Nema zgradba mi je zijala nasproti. Nebo se je nagnilo k tlom za njo, ob straneh jo je objemal gozd. Do mene je bila prosta pot. Od mene tudi. Prisuškoval sem v tišino, nema pokrajina je pokojno dihala vame.

Slišal sem tiktakanje svoje ure. Zadržal sem svoj dih. Toda tisti trenutek me je oblila zona.

Moje rame se je dotaknila tuja roka.

(Dalje prihodnjič.)

VSEM, ki še niso poravnali naročnine, bomo s prihodnjo številko ustavili pošiljanje lista, če do takrat še ne bomo prejeli vsaj delne naročnine!

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna krema s poprovo meto Chlorodont napravi zobe bleščeče bele in varuje dragoceni zobni emajl, daje zobem sijaj slonove kosti, jih naravno očisti in odstranjuje neprijeten duh ust. Prepričajte se najprej z nakupom ene tube po Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—; Chlorodont-ustna voda steklenica Din. 17.50. Zahtevajte vedno samo prístni Chlorodont ter zavračajte vsak nadomestek! Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, oddelek Chlorodont, Maribor.

115

Doma

Levo:

Ameriški slovenski delavski pisatelj Ivan Molek, ki je koncem poletja posevil z drugimi rojaki po dolgem času Slovenijo in Ljubljano

Foto »Ilustracija«

Desno:

Čudna prigoda se je pripetila v šišenskem delu Ljubljane. Avto je zgorel na sredi ceste. K sreči ni bilo nobenih človeških žrtev

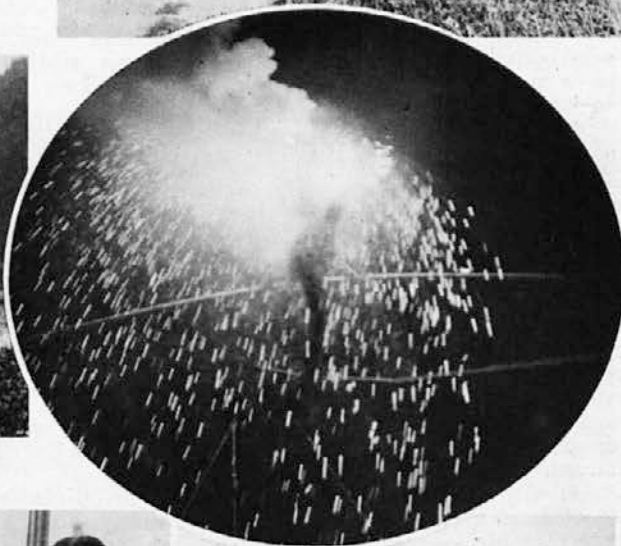
Vsredini desno:

Prof. Strohschneider, akrobat in plešalec na vrvi, ki se je pred kratkim ubil. Slika ga kaže v Ljubljani

Foto Jugotisk

Letošnji poletni viharji so izrupali velikanska drevesa

Sonny boy-jazz, ki je letos pridno igral v hotelu Bellevue

Mlada hazenska družina S. K. Ilirije, ki je bila letos na turneji po Slavoniji in Srbiji v avgustu 1930. Igrale so proti drugim hazenskim družinam v Novi Gradiški, Velikem Bečkereku, Vel. Kikindi in Požarevcu. Zmagale so povesod in dobile 109 golov proti 12!

Knjiga

Boris Orel štiri risbe Leona Kavčiča

1. Problem: Kako prihaja Romeo k Juliji na balkon.

Boris Orel Foto M. M.

Knjiga je lahko znanstvena, šolska, slovstvena, trgovska in politična. In je lahko dobra in slaba. Pa večnostna in v pomnik poznim človeškim generacijam. Pisana za bodočnost, ne pa za sedanost. Obratno: sedanost jo vrednoti z močnimi pozitivnimi poudarki, bodočnost pa jo za večno spravi v zaprašen arhiv. Knjiga! Če zasleduješ in raziskuješ njeno življenjsko črto, tvoje iskanje iz sodobnosti izginja v srednji vek in tone v stari vek, kateremu je bila knjiga pergament, kamen ali les. Mojzes je Izraelcem oznanil iz gore Sinaj *Deset božjih zapovedi* iz knjige. Ta knjiga pa je bila kamnita plošča. Primitivna forma knjige sicer, toda v njej in njeni statičnosti je poudarek vzvišenosti napisanega teksta. Rojstvo tiskane črke je tudi rojstvo tiste debele srednjeveške bukve. In v te bukve so začeli pisati: o postanku zemlje, o Bogu, o potesih, o ognju, o vodi in poplavih. O kraljih in cesarjih in o dobah. Zapisali so vanje črne zakone in vročo molitev. In tudi to, kako je prišel Romeo na balkon k Juliji. Dobro je, da so take stvari zapisane. Ne samo za Petra Bohinjca,* ki ga niso zadovoljili odgovori Meška, župančiča, Cankarja in Finžgarja, temveč za onega človeka, ki se vede pred intuicijo in fantazijo kot neveren Tomaž in venomer ob vsakem neznanem življenju vzklikne: *Pa bomo pogledali v knjigo.* Takih Tomažov je vedno dosti v življenju. In če mu porečeš: *Hudič, ti pa iz knjige govoriš*, ne bo doumel, da si ga negativno ocenil. Knjiga in življenje. Med obema mora biti sožitje in harmonična rast. Dobra knjiga, pa ne ona iz »Kolo-manovega žegna« proti uroku, je kakor varuh pred pusto-lovskimi in tolovajskimi izpadi sveta. *Potrebno je branje knjig.* Pa ne tako, ki išče po skrivnostnih, svetih knjigah »časne nesmrtnosti« ali pa, ki oblikuje človeka, ki bi mu obesil okrog vrata tablico s Prešernovim verzom: »Noč in dan žre knjige, od sebe pa ne dá najmanjše fige.« Tudi ne tako, ki izteni človeka v pusto, krivično modrost suhoparnega paragrafarja ali izmaliči v spačeno sliko donkihotskega učenjaka. Tem pismarjem je mesto v Molièrovi komediji ali v narisani karikaturi: na ogromni skladnici debelih knjig sedi suh človek z dolgim peresnikom in z velikimi naočniki. Karikatura učenjekarstva in prenapetega, neživljenjskega filozofiranja.

Knjiga? Slavne svetovno-znane knjižnice z nebotičnimi omarami prikazujejo vso giantsko rast knjige. Kaj je knjiga? Knjiga je življenje, ki ga je modrec, mislec ali videc ujel v pisano besedo, v liste, ki jih je človek na okusen, umetniški način povezal v platnice. Zgodovina naše zemlje, ideje, zakoni, misli, pesmi in umetniški romani, vsi ti so pisani v knjigo. Knjiga so Prešernove pesmi in knjiga je Homerjeva Ilijada pa Mayerjev Lexikon in »Über das moderne Servieren« od Katharine Prato.

Castitljiva srednjeveška knjiga pa ni samo karikatura knjige, temveč še danes lepa prisposoba za knjigo. Lepe usnjene platnice, zlata zaponka, slovesnost uvodnih črk: to je knjiga veličastja, knjiga velikih skrivnosti, knjiga božje Besede. *Sveto pismo. Velike mašne bukve. Koran.*

Človek in knjiga. Ali: *Romeo in Julija.* Čas: sodobni, slovenski.

Učiteljica iz slovenskih hribov: Knjiga je moja najzvestejša prijateljica v samotnih urah. Tako sem sama in zapuščena. In ob lepi knjigi kar pozabljam na svojo samoto, na svoje križe in težave.

Profesor: Velikega pomena je knjiga v našem življenju. Dobra knjiga vpliva na značaj človeka, oplemeniti mu čustva, poglobi misli in širi duševno obzorje. Dobra črka je vredna zlata, slaba pa pekla. Slaba knjiga zapelje mladino na kriva pota. Knjiga pa je tudi merilo narodove kulture. Merilo za rast našega jezika.

Mlad naravoslovec: Meni je knjiga učilnica, ne uteha. Izpodbuja. Izpodbuja za delo. Omogočuje mi stik s preteklostjo in da smernice za bodočnost. Kažipot.

Človek brez imena (hodi ponoči po pokopališču in se mu zde nekateri stvari na svetu strašno čudne): Že vidim. Od dne do dne. Vedno jasneje. Od vsega na svetu mi preostaja — plehek pripetljaj. Toda še nekaj mi ostaja: *Knjiga.* Knjiga je moja rešiteljica. Onostranost. Ravnovesje. *Julija.*

Gospodinja (s trdim delom preživlja osmero otrok):

Knjiga je za one, ki nimajo drugega, koristnejšega posla, za one, ki umirajo od dolgega časa. Jaz tega videnja nad knjigami ne razumem.

Gorenjec: Pojdite, knjig že zdavnaj več ne čitam. Samo na to pomislim: Ali je vse to resnično, kar se dogaja v romanih in povestih. Čemu naj samega sebe mešam z neresničnimi storijami. Spoznanje in trda realnost pa sta ubila moj idealizem.

Delavec ali njegov dvojniki: Visokemu gospodu našega mesta zidam hišo. Pa čisto s svojega zidarskega balkona zastrnim v brzico ljudi. Premišlujem in ugibljem. Marsikaj. Knjigo imam rad, ker me podi v premišljevanja in neizprosno postavlja na nek drug zidarski balkon, iz katerega šele moje oči ugledajo pravo podobo človeka. Včasih se pa zgodi, da sem do smrti utrujen. Takrat mnogo pijem in čitam: Damo s kamelijami.

Inženir: Knjiga mi je le v zabavo, za kratek čas. Da bi se poglobil vanjo, za to nimam časa.

Trgovec: Že deset let nisem kupil nobene slovenske knjige. Sicer pa, za branje nimate časa.

Industrijalec: Hiša Kosmač ne bere knjig in jih tudi ne kupuje. Pa je že skrajni čas, da slovenska knjiga preneha izhajati.

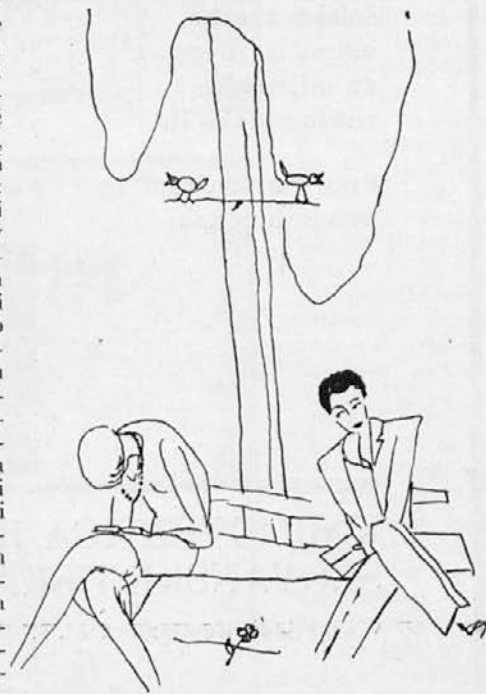
Bančni upravni svetnik (slovenskemu akviziterju, recimo Cirilu Vidmarju, ki nudi slovensko knjigo): *S a m o t o ?* (In mu pokaže vrata.)

Športnik I. (molči in ne ve nič povedati).
Športnik II.: Knjiga. Zamenjal sem jo z žogo, ki mora postati simbol naše dobe. Za trubadurstva iz knjige nimam smisla. Sem prezdrav. Ne s knjigo, ampak s športom bomo odrešili svet. Za nas, ki ne sanjamo in ne pišemo lirčnih pesmi, je prostor na nogometišču in tekališču. Jazz-band in tango sta naši omami.

O, še čitajo ljudje knjige. To vedo povedati naše knjižnice, knjižne družbe in — knjigarne. Vendar, marsikaj ni danes v redu s knjigo. Prvič: tempo sodobnega življenja ne istvarja več domačih knjižnic. Ne pozna človeka, ki izkazuje lepi knjigi čaščenje in vdanost. Drugič: radi krize človeške družbe ni tudi tistega davnega sožitja med člove-

Rajši bi zdaj skakal za žogo ...

V parku na klopi s knjigo v roki

* Glej dr. Iz. Cankar: S poti.

Še vedno živé dame, ki cenijo lepo knjigo?

kom in knjigo. Harmonično in skladno sožitje človeka s knjigo je vedno postavilo čas na nekaj trdnega, ustaljenega. Človek je imel hrbenico. Ker takega človeka danes ni, je nujna brezglavnost na vseh poljih. Tretjič: knjižnice vedno močneje ovirajo kupovanje knjig. Prav, da naš inteligent čita iz knjižnice. S takim čitanjem pa mora postopno rasti zavednost nakupovanja naše knjige. Sodobnik nima več doma knjižnice svojih starih prednikov in baš to dejstvo povzroča, da se knjigi odtuja. In da se ruši tista intimna, topla, prirčna vez, ki je spajala starega človeka s knjigo v idilično ubranost. Meščanska puščava so dancs sobe brez omar za knjige. So knjige, ki jih mora vsak slovenski inteligent imeti doma. Sveto pismo, Faust, Ana Karenina, Bratje Karamazovi, Hamlet, Buddenbrooks, Niels Lyhne, La Divina Commedia itd. In: Prešernove pesmi, Levstikove kritike, Trdinove bajke, Mencingerjev Abaddon, Cankar, Župančič in Pregelj. Ti pesniki, ti romani in te knjige so, če jih na večer po mrkem dnevu jemlješ v roke in se vedno znova potapljaš v polnoč njenih razodetij in gledanj — res oblikovateljice dobrega, apolitičnega človeka in večna uravnava kaotičnih sil, ki so v človeku neutrudljivo na preži.

2. O pustolovstou knjige posebne sorte.

1. Je knjiga svojevrstnih bajil, ki vedno najde svoje ljudi. Pripodi se od nekok. Napisal jo je neznan avtor, ki tiči v skrivalnici psevdonima. Šunt je ime tej knjigi. Ne tajimo dejstva, da se dober odstotek ljudi še vedno naslaja ob »Skušnjavah Tomaža Krmežljavčka« in zgrozeva ob »Strahu na sokoljem gradu« ali pa zapada v »Beračeve skrivnosti«. Prav tako je dejstvo, da »Decamerone«, ki ga slovstvena zgodovina ocenjuje za prvo odlično brstje novelistike, doživlja danes to usodo, da ga čitajo izžeti starci, da bi umetno pričarali v sebi svojo vihravo, norčavo mladost. Te knjige so tu in večno jih bodo čitali. Ne bo pregal tega pustolovca noben toreador in tudi mu ne bo zaprl vrat pedagog, pa naj si bo še tako oborožen s svojo dobro metodo. In če ga bo družba uspavala, so tu vedno ljudje, ki ga zbude iz spanja.

Sentimentalno, povprečno dekle. Služkinja. Neporočena. Strahotno sama. Varana. Pa še vedno sentimentalna. Črno sentimentalna. Ta čita »Živo pokopano«. Tragika je v tem, da je zamenjala svojega težko pričakovanega pa nikoli dočakanega ženina s pustolovsko knjigo take sorte. Pa so zanjo še druge lepe knjige, hladilnice za vso vročičnost samotnih noči. Tako je lepo in čudovito: Dekle iz nič, revna

Prve jutranje novice

kot cerkvena miš, pa se zaljubi vanjo kraljevič iz eksotične dežele. Eden od značilnih tempov take knjige, ki so ga polni zlasti sodobni filmi. Dalje: knjiga o večni ljubezni. Stokrat se najdeti in si prisegata večno zvestobo. Ona živa zaprta v stolpu, on že živ zakopan v grobu. Kako lepo! Glej: vendar pride dan sreče in večne združitve. Ves ritem take povesti odpeva v njeni notranjosti. Pa se rodi spačen bovaryzem, ki mu je mesto v Grumovi drami.

II. Slovenski dnevnik je pisal o agentih tujih knjižnih založb, in njihovih finančnih uspehih na Slovenskem. Oglejmo si malo поблиže takega agenta. Pride k tebi z dostojnim obrazom. Zlikano govori in ti razkazuje prospekte. Tolstoj, Egon Friedell, Thomas Mann. »Brockhaus«. In nato: Die Erotik des Busens. »Vidite gospod, takih knjig sem prodal v vašem mestu za 30.000 dinarjev.«

Pornografska knjiga je tudi tolovaj posebne sorte, ki se človeku dobro obesi za vrat in mu kot vampir pije kri. Pa mislite, da se samo primitivni človek ukvarja s takimi knjigami. Ne. Ganljivo je, da jih na skrivaj čitajo ljudje z baje visoko naobrazbo. Pustolovstvo, ki ga uganja taka knjiga pri vojaki, pa je poglavje zase. Poglavje onega ozračja, v katerem bi se kri rada izpela, kjer naradni tok zdrave vitalnosti hoče ven iz tesnega prostorja vojaških zidov v brezkrainost, v izživetje, pa se ob zapornici ustavlja in umira v histeričnih popadih. Poglavje o izsrednosti.

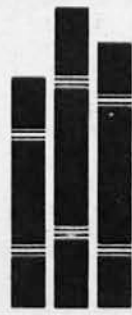
Pornografska knjiga! Če se ta vtihotaplja v naše domove, potem vemo, komu se je zapisal človek. Romeo je prišel k Juliji v vas, pa se mu zareži v obraz — Satan.

Vinjeta Otona Gasparija

**Salda-konte,
štracce, journale,
šolske zvezke,
mape, knjižice
za odjemalce,
risalne bloke itd.**

**nudi po izredno
ugodnih cenah**

**KNJIGOVEZNICA JUGO-
SLOVANSKE TISKARNE**

v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6, II. nadstr.

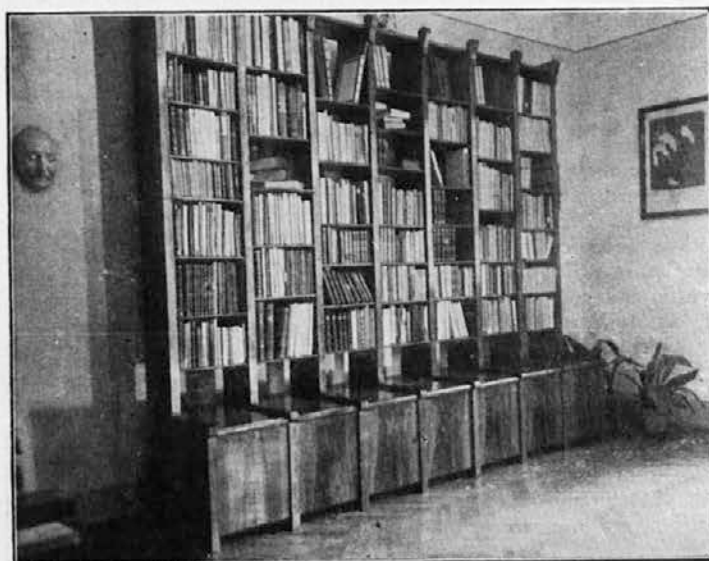

času, ko je stopil v razvoj ljubljanske mestne arhitekture mojster Plečnik kot nova doba, tudi Dom in svet moral stopiti v to znamenje: kajti vsi ovitki Dom in sveta pričajo o globoko zamišljeni smeri lista: **ohranjati in ustvarjati tradicijo z novim in v novem.** Tako tudi Smrekarjev ovitek ne pade iz podobe, kajti tedaj se je razgibalo in odprlo pri nas in v Dom in svetu nebo novega mišljenja v leposlovju in umetnosti in to odprto nebo je več ali manj nenasilno interpretirana vsebina literarnega ovitka iz l. 1914.

Ovitek je s tekstom vselej v takem razmerju, da eno izvira iz drugega in narobe in da eno pojasni z drugim in narobe. Ovitek Dom in sveta je zadnje čase vselej kvaliteta in markantnost. Kjer pa je kvaliteta, tam je treba splošne akcente opredeliti in vestno omejiti napram ostalemu; kajti tam je tudi organizem duhovnosti. Tam vselej tudi pojasnjuje celota poedinost in ta njo, a ne samo pojasnjuje, nego ji tudi daje vrednost. Zato ovitek, ki je zares pravi ovitek, navadno ne stoji samo zunaj, nego tudi sredi med tekstom. (Ovitki Dom in sveta gotovo.)

Na str. 343 priobčeni ovitki so iz let 1908, 1914 (H. Smrekar), 1918 in 1920 (arh. J. Vurnik), 1921 (France Kralj). Na tej strani reproducirana ovitka (levi iz leta 1925, desni iz leta 1928) sta delo arh. J. Plečnika. Vsi ovitki »Doma in sveta« od leta 1923 dalje so delo arh. J. Plečnika. Bili so razstavljeni na grafičnih razstavah, posebno v Kölnu leta 1928, kjer so vzbudili posebno pozornost.

Shranjuj slovenske knjige in zbiraj svojo knjižnico!

Levo: Omara za knjige po načrtu ing. arh. Vinkola Lenarčiča. Mizarska dela: Miljutin Hreščak, Škofljica

Spodaj levo: Sodobna vezava slovenskih knjig: Ana Karenina, Hribarjevi spomini, Bratje Karamazovi, Cankarjevi spisi, Knjige Modre ptice, Pregljevi, Finžgarjevi spisi, Jakopičev zbornik itd.

Desno: Kot za knjižnico v študentski sobi Foto »Ilustracija«

Ki se poté in trudijo . . .

Naših literatov, likovnih umetnikov, glasbenikov, igralcev in drugih kulturnih delavcev I. serija

Po ljubljanskih cestah nabral in fotografiral Slavko Ložar

*Fran Albrecht, urednik
»Ljubljanskega zvoza«*

*Oton Župančič, upravnik
Ljublj. Nar. gledališča*

*Umetnostni zgodovinar
dr. Izidor Cankar*

*France Koblar, urednik
»Doma in sveta«*

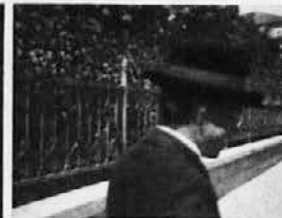
*Umetnostni zgodovinar
dr. France Stelé*

*Pisatelj F. S. Finžgar,
urednik »Mladike«*

Mojster Rihard Jakopič

*Pisatelj Ivan Pregelj
se ne da fotografirati*

*Dr. Josip Mal,
muzejski ravnatelj*

*Literarni zgodovinar
dr. Ivan Prijatelj*

*Strogi kritik
Josip Vidmar*

*Publicist Božidar Borko,
urednik »Naše dobe«*

*Komponist
Stanko Premrl*

*Nobelist Narte Velikonja,
urednik »Ilustracije«*

*Pesnik
dr. Anton Vodnik*

*Pisatelj in kritik
Ferdo Kozak*

*Pabel Golia,
ravnatelj drame*

*Mirko Polič,
ravnatelj opere*

*Višji režiser,
prof. Osip Šest*

*Romanopisec
Juš Kozak*

Dramatik Janez Jalen

*Komponist in esejist
Anton Lajovic*

*Glasbeni kritik
dr. Stanko Vurnik*

*Komponist
Emil Adamič*

*Pesnik
Stano Kosovel*

*Janez Zorman, direktor
»Narodne galerije«*

*Pesnik in novelist
Miran Jarc*

*Slikar in kipar
Niko Pirnat*

Franc Zupan, slikar

*Ivan Matičič, pisatelj
»Krovovih poljan«*

Ali poznate te obraze?

1. Slovenski pesnik (1865—1893), malo pred smrtjo je izdal svoje pesmi »Izza mladih let«

2. Mlad pesnik, ki je živel od 1887—1910, torej je umrl zelo mlad. Pesmi niso izšle v knjigi

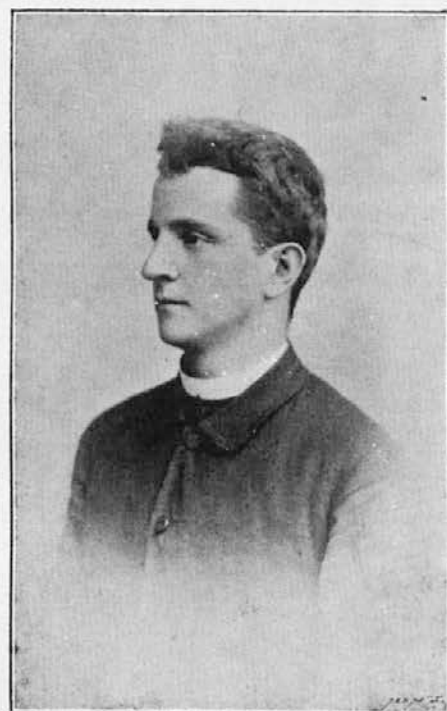
3. Ta je znal indijske jezike in je prevajal iz sanskrita. Kaj je še napisal?

4. Portret po Langusovi sliki
Prijatelj največjega slovenskega pesnika

5. Filozofski in bogoslovni pisatelj, urednik? Živel 1859—1900

6. Slovenski pesnik in dramatik
1869—1910

7. Ta je znal pripovedk in bajk!

8. Kdo je mar? Taka glava korenine je slovenski oratar

1. Frančišek Gestrin
2. Anton Erjavec, pisal v *Dom in svet*
3. Dr. Karl Glaser, »Sakuntala« (prevod iz sanskrita), »Zgodovina slovenskega slovstva«
4. Matija Čop (1797—1855)
5. Dr. Frančišek Lampe, prvi urednik *Dom in sveta*
6. Anton Medved
7. Janez Trdina (1850—1905)
8. Ivan Vesel-Koseski (1798—1884)

Nove knjige

Anica Zupanc-Sodnik: Prof. dr. France Veber (olje)

Dr. Fr. Veber: Filozofija

»Jugoslovanska knjigarna« je izdala spis dr. Fr. Vebr: »Filozofija«, nauk o človeku in o njegovem mestu v stvarstvu. Knjiga je vzbudila veliko zanimanje in je po Vebrovih besedah ta spis prva in načelna sinteza obojega gledišča, gledišča, ki se opira na predmet doživetja in gledišča, ki se opira na subjekt doživetja. Knjiga stane 48, oz. 60 Din. — Tu ponatiskujemo odstavek:

Osebnost je edina podstatnost.

Duhovnost ali osebnost nam pomenja toliko kakor stroga podstatnost, stroga substancialnost, o kateri obenem velja, da bi jo izven človeške narave v vsem izkustveno danem vesoljstvu povsem zaman iskali. Gola dušnost ali animalnost pa nam je le gola živa reč, torej to v duševnem svetu, kar so vse prirodne reči v okviru mrtve prirode. Tako je človek vprav po svoji duhovni ali osebni plati zares edino izkustveno dano izvenprirodno, da, nadprirodno bitje, k čemur je zdaj samo še to dostaviti, da je ta nadprirodna stran človeka razvojno zgrajena na stvarni prirodnosti ostale polovice njegovega celotnega izkustvenega svojstva. Ta zgolj prirodna stran človeške narave pa je zopet dvojna, mrtva in živa: mrtva je dana s telesno platjo človeške narave, živa pa z dušno-animalnim poslovanjem njegove osebnosti. Osebnost človekova ima tako trojno lice. Ima predvsem samosvoje poslovanje, ki in kakor smo ga bili že našli v vsem »pravilnostnem« ali »normativnem« udejstvovanju človeka; to edino pravo ter izključno osebnostno ali duhovno udejstvovanje pa je razvojno zgrajeno na človeških doživetjih, kakor so v bistvu lastna tudi živalstvu in morda celo rastlinstvu; šele to animalno življenje človekovo pa je s svoje strani neposredno zgrajeno na — človeški telesnosti.

Šele tako pojmovanje človeške narave nam dela zdaj naknadno nekako samo po sebi umevno tudi vse to, kar sem bil v dosedanjih svojih predavanjih našel tudi sicer za človeka ter samo za človeka značilnega. Sem spada prvič dejstvo, da je človek edini pravi predmetni cilj ljubezni ali sovraštva ter spoštovanja ali zaničevanja, ne pa stvarnega vrednočenja kakor tudi ne molitve in češčenja; stvarno vrednotimo le mrtve ali žive reči, molitev ter češčenje pa doživljamo le napram taki osebnosti, ki je že načelno sploh brez vsake prirodne primesi. Drugič gre sem dejstvo, da je človek edino tako izkustveno dano bitje, ki po lastni naturi koleba med spoznanjem in zmoto, med zaslugi in grehom; vse gole mrtve ter žive prirodne

reči so sploh izven tega nasprotja, načelni odpad vsake zmotnosti ter grešnosti (in s tem seveda tudi bistveno drugačno obliko spoznanja ter zaslužnosti) pa bi mogli iskati zopet samo na točki osebnosti, ki ji že načelno manjka vsaka sled kakršnekoli gole prirodnosti. Slednjič pa spada sem v pričetku današnjega predavanja omenjeno dejstvo, da se človek kljub svoji dvojni, stvarno-bitni ter življensko-moralni zvezi s naravo tolikrat začuti v vsej vesoljni narodi popolnoma osamelega; mora se to začutiti, kakor hitro se zave svoje duhovnosti, in to njegovo zavest obenem enako neobhodno spremlja njegovo hrepenenje po končni združitvi z najčistejšo ter vsako prirodno pogrešajočo — božjo duhovnostjo.

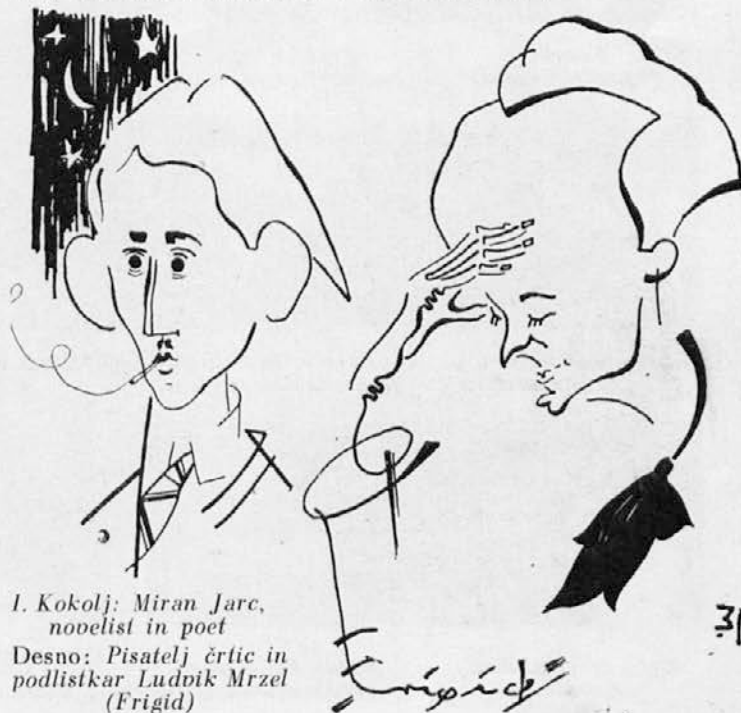
Danilo: Spomini

»Ilustracija« objavlja sliko našega Danila, ki ga je narisal akadem. slikar Albert Sirk, za to priliko, ko ji je prijetna dolžnost, opozoriti svoje bralce na knjigo, ki jo je pravkar izdal starešina naše igralske družine z naslovom: Danilo, Spomini. Ni še dolgo tega, kar nam je g. Danilo z odra igral svoje junake, zato pa je mnogo, mnogo let od tedaj, ko se je Danilo prvič pojavil na deskah slovenskega ljubljanskega odra. Vse to pa, kar se mu je v tem času zgodilo, in še mnogo drugega, nam je popisal v teh spominih. O svoji knjigi pravi sam: »Opisal sem le svoje življenje in boj za obstanek v humoristični obliki, pri kateri naj se moja publika zabava, da ji ostanem v prijetnem spominu. Našli se bodo seveda tudi taki, ki jim ne bo všeč vulgarna pisava, ne ljubljanska govornica one dobe, katero opisujem. Ti naj mi oprostite, kajti vsaka doba ima svoj žargon. Ljubim naše gledališče, ker sem vse njegove faze, borbe in križe od svoje mladosti do danes tudi jaz preživljal in se z vso vnetostjo svojega temperamenta udeleževal in včasih tudi odločno vmes posegel.«

Albert Sirk: Anton Danilo

Knjigo je avtor izdal v samozaložbi in stane lepo vezana 60 Din pri avtorju in v vseh knjigarnah.

I. Kokolj: Miran Jarc, novelist in poet
Desno: Pisatelj črtic in podlistkar Ludvik Mrzel (Frigid)

Ki se poté in trudijo . . .

Naših literatov, likovnih umetnikov, glasbenikov in drugih kulturnih delavcev II. serija. Prihodnjič še kaj!
Po ljubljanskih cestah nabral in fotografiral Miha Maleš

Slikarja brata Vidmarja,
Nande in Drago

Franc Tratnik,
akad. slikar

Oče in sin, Ivan in
Bruno Vaopotič

Poet Mile Klopčič

Serajnik se je zamislil
v »notranjo arhitekturo«

Kipar Lojze Dolinar

Urednik »Odmevov«
Peterlin-Petruška

Janez Žagar
in »Modra ptica«

Stane Cuderman,
akad. slikar

Novelist Rudolj Kresal

Pisatelj in režiser
Bratko Krejt

Novelist
Vladimir Bartol

Ciril Vidmar, reforma-
tor slov. knjigotrštva

Marij Kogoj
in »Črne maske«

Pesnik in kritik
France Vodnik

Novelist
Bogomir Magajna

Poet in kritik,
mladi Anton Ocvirk

Kipar Tine Kos

Lovski pesnik
Vladimir Kapus

Pesnik in lit. zgodovinar
Tine Debeljak

Stiplovec debutira
na Marijinem trgu

Slikar France Kralj
se ne da fotografirati

Mladi komponist
Ukmar

Janez Mežan,
akad. slikar

France Marolt ml.,
komponist in zborovodja

Mara in Tone Kralj,
zakonski par

Anton Podbešek,
»človek z bombami«

Olaf Globočnik je
vedno v formi

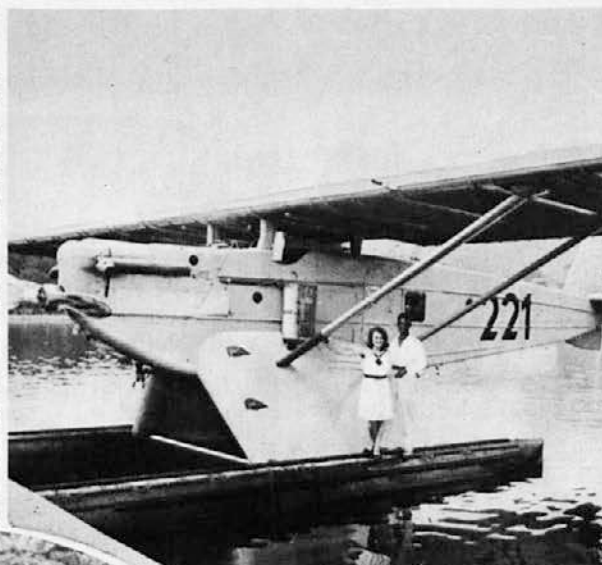
Slikar Pavlovec se
čudi vrabcu na strehi

In še zadnji — Maleš,
podobar in pozlatař

Iz domačega kroga zvečer pozdravljajo poslušalci radia in čitatelji »Ilustracije«

Na hidroplanu v zalivu otoka Raba
Foto Oskar

Sladko breme

Krog levo:
V čolnu

Desno: Zabava na morju v Dalmaciji

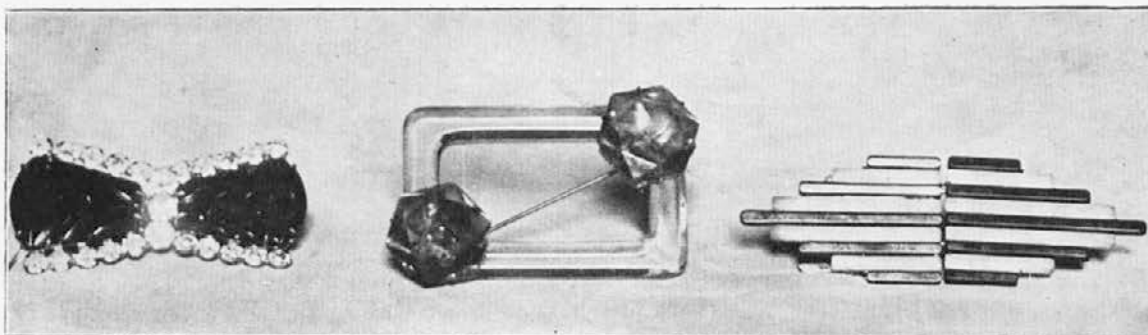
Pozdrav
»Ilustraciji«!

Okrepčevalnica ob Plitvičkih jezerih

Desno krog: Vodopad v Plitvičkih jezerih. Tudi tu nudi naša zemlja potniku svoje krasote

Levo:
Moderne naprsnice

JESENSKA MODA

Desno: Pyjama.
Model iz silanese
Pp.

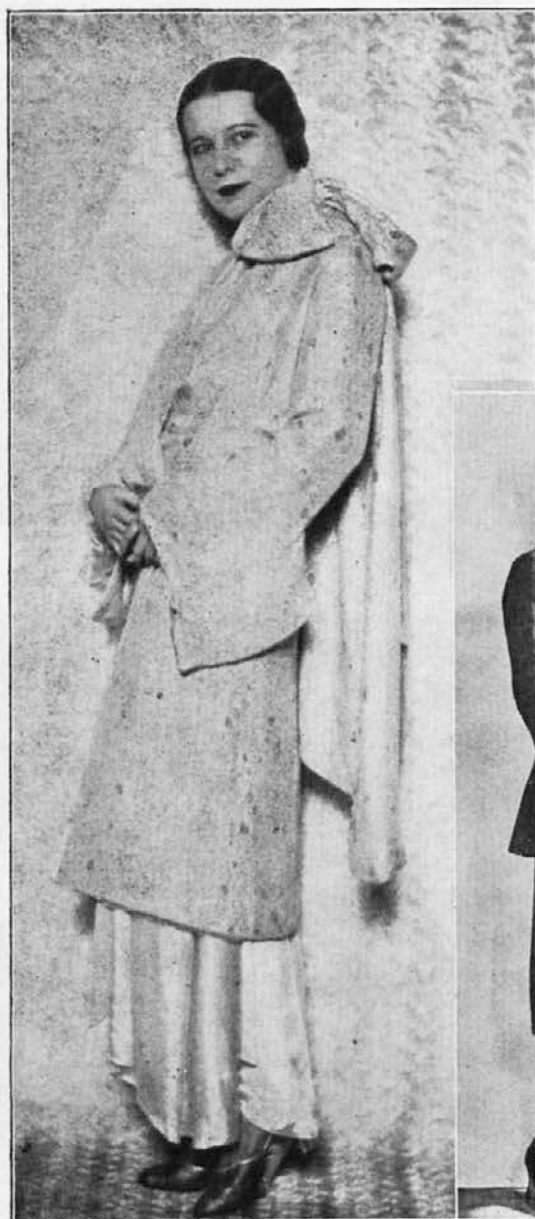
Spodaj od leve na desno: Večerni plašč iz belo-zlatega atlasnega brokata
D'Ora, Paris

Prijeten kostum za delovno ženo. Poseben je urez jopice. Krilo spodaj zvoščasto

Rjav seal-plašč, s svetlimi kožuhovinastimi pločki na vratu, manšeta in pasu

Za pozno jesen. Plašč je dolg 11 12, kožuhovinast obratnik in manšete Pp.

Grafološki kotiček

Ob grobu Zdravkote Zwitterja

»Jelka 24 v Lj.« Oseba je ljudomila natura, polna naravne prisrčnosti in neprisiljenosti v vedenju in nastopu. Je zelo sprejemljiva in občutljiva za zunanje vtise in predstavlja v tem oziru pravi čustveni tip. Je tiha in mirna, v vsem njenem obnašanju bolj pasivna natura, ki se le počasi odloči za kako dejanje in ga izpelje je zelo previdno. Družabna natura, ki ima čut za svojo okolico in vsakomur privoščiti dobro besedo. Četudi njena volja ni baš posebno močna, in četudi je njeno hotenje čisto

*volite priobčiti
grafološki kotiček.*

Pod vplivom trenutnega razpoloženja, se opaža v delovanju osebe vendarle velika enakomernost in stalnost in močno razvit čut za dolžnost in odgovornost. Oseba ni malenkostna natura, nasprotno, v mišljenju in dejanju je širokogrudna in precej univerzalna. Četudi je v splošnem brez vsake narejenosti in iskanosti v nastopu in zelo naravna v občevanju, se vendarle ne more popolnoma otresti malomeščanske konvencionalnosti in ideologije. Manjka ji tudi samostojnosti in originalnosti in večjega impulza in zamaha v ustvarjanju.

Vsakemu radioamaterju je potreben tednik

RADIO-LJUBLJANA

edini slovenski strokovni list za radiofonijo. Prinaša podroben program domače in 25 inozemskih postaj, v sliki in besedi poroča o delu slovenske in drugih postaj, o novostih v radijski tehniki itd.

Prosimo, sporočite nam svoj naslov, da Vam pošljemo list na ogled

Radio-Ljubljana, Miklošičeva cesta 5

Letošnje poletje so pokopali koroški Slovenci enega najnadarjenejših svojih sinov — Zdravkote Zwitterja. Zlasti bo mladi rod težko občutil to izgubo, a nič manj ni žalostna za staro generacijo. Zdravko Zwitter je umrl šele 28 let star. Dvakrat pregan s celovške gimnazije, je študiral in doštudiral srednjo šolo v Kranju, agitiral med plebiscitom za Jugoslavijo, odšel nato na dunajsko univerzo, kjer je po mnogih ovirah leta 1929 doktoriral s svojo disertacijo »Slovanske manjšine v Avstriji«. Nato se je vrnil domov, stopil v Celovec v službo, zbolel in na svojem domu v Št. Jakobu v Rožu legel k večnemu počitku.

Do smrti zaljubljen v Jugoslavijo in Slovenijo, ni morda nikdo kot on občutil nemške oblasti na Koroškem. In če je ponekod prevladovala linija neeksponiranega nastopa, je pokojni Zdravko ne glede na svoj gmotni položaj in karijero povsod zagovarjal načelo popolne odkritosti in jasnosti. Ker to je bil on sam: odkritost in jasnost, upornost in nepopustljivost zaradi stvari in ljubezni do roda svojega. Ko jim je v gimnaziji nemški profesor dal nalogo iz nemščine:

»Wir haben lang genug geliebt
und wollen endlich hassen«

je Zdravko izpovedal ljubezen svojega srca in prepričanje ne glede na to ali ono in naslov nemške naloge je bil na nekcu njegovega spisa takle:

»Ihr habet lang genug gehasst,
und lernet endlich lieben!«

Nato mu je profesor dejal: »Vam ni mogoče nič dopovedati.«

Res, Zdravkotu v tem smislu ni bilo nič mogoče dopovedati. In zato taki ljudje tudi ne živijo, taki ljudje vselej in samo umirajo — umirajo kot je Zdravko.

Levo: † Dr. Zdravko Zwitter, zvesti sin svojega naroda

Desno: Zdravko med svojimi tovariši o priliki študentskega zborovanja v Št. Janžu 1929

V sredini: Ljudstvo se poslaavlja ob odprtem grobu

Slovenska Koroška še živi!

Levo: Ljudstvo spremlja † Zwitterja na zadnji poli k cerkvi sv. Jakoba
Desno: Akademiki-tovariši prekrizajo s krsto hišni prag

Atek pride ...

S copato v roki

Naši otroci

Levo: Gašperček gre z »avo« pá!
Foto Martini, Celje

Spodaj krog:
Na potovanje!

Ljubezen ...

Bratrančki Foto Mr. Hočevar

Foto Š. B.

Nič ne dam —!

Kontrolor denarnice

»Mamica, jest!«

Največji vojni spomenik v Sloveniji. Delo akad. kiparja in slikarja prof. Franceta Kralja, ki je bil odkrit v začetku septembra leta 1950 v Dobropoljah. Spomenik je visok s podstavkom 7 in pol metra

Kdo je že skočil 1,95 metra?

Celar Mirko

Kako se skoči 2 metra visoko, kaže svetovni rekorder Osborn. Dva momenta. V tek pred skokom

To višino smatrajo v internacionalnem lahkoatletičkem športu kot tisto točko, odkoder šteje svetovni razred v skoku v višino z zaletom. Pravilo je, da mora atlet izvesti skok tako, da se prečke z nobenim delom telesa niti najmanj ne dotakne, ker pade sicer prečka neizogibno na tla in je s tem skok neveljaven. Tudi število skokov je pri konkurenci omejeno na tri, to je: kdor trikrat »podere« prečko, izpade iz nadaljnjega tekmovanja. Kako težko je zaradi tega preskočiti to silno višino, ilustrira najbolje dejstvo, da n. pr. kljub svetovnem slovesu nemške lahke atletike v skoraj vseh disciplinah do danes še ni preskočil noben Nемеc višine 1,95 m. Najboljši skok Roberta Pasemanna, 1,92,5 m, iz l. 1911, je še vedno nemški rekord. Zato zasluži sledeča svetovna elita, ki se ji je posrečilo premagati fenomenalno višino 1,95 m, tem večjo pozornost.

1. Osborn, USA (2,05,8 m 1924), 2. Larson, USA (2,02,7 m 1917), 3. Beeson, USA (2,01,6 m 1914), 4. Haggard, USA (2,01,4 m 1926), 5. Horine, USA (2,00,8 m 1912), 6. Russell, USA (2,00,4 m 1925), 7. Toribio, Filipini (2,00,0 m 1930), 8. King, USA (1,99,8 m 1928), 9. Baxter, USA (1,99,5 m 1900), 10. Brown, USA (1,99,5 m 1924), 11. Sutherland, Južna Afrika (1,99,5 m 1924), 12. Cogges hall, USA (1,99,0 m 1929), 13. Burg, USA (1,98,0 m 1926), 14. Lasallette, USA (1,98,0 m 1929), 15. Sweeney, USA (1,97,7 m 1895), 16. Shepherd, USA (1,96,9 m 1927), 17. Ryan, Anglija (1,96,8 m 1892), 18. Rowdon, Anglija (1,96,5 m 1888), 19. Jones, USA (1,96,2 m 1902), 20. Alberts,

Naskok prečke

USA (1,96,0 m 1922), 21. Kimura, Japonska (1,96,0 m 1930), 22. Ménard, Francija (1,96,0 m 1930), 23. Carroll, Anglija (1,95,7 m 1915), 24. Baker, Anglija (1,95,7 m (1921), 25. Mc. Ginnis, USA (1,95,7 m 1927), 26. Robusch, USA (1,95,7 m 1927), 27. Turner, Anglija (1,95,6 m 1929), 28. Page, USA (1,95,5 m 1897), 29. Nelson USA (1,95,5 m 1929) 30. Murphy, USA (1,95,0 m 1922), 31. Lewden, Francija (1,95,0 m 1925), 32. Oosterberg, Švedska (1,95,0 m 1925).

Statistika kaže, da obvladujejo zastopniki »zvezdnega prapora« situacijo na celi črti in da so daleko najboljši skakalci sveta. Zasedli so nič manj kot 21 mest, t. j. okoli 70%, medtem ko ima Evropa — večinoma Angleži — 8 mest. Ostala — 5 mesta — pa pripadajo trem eksotičnim narodom. Zanimivo je nadalje, da je med 7 atleti, ki so doslej preskočili bajno višino 2 m, 6 Yankeejev.

Na čelu teh fenomenov je Američan Harold M. Osborn od Illinois Athletic Cluba (Chicago), ki je skočil — l. 1924/25 — štirinajstkrat 1,98 m in trikrat 2 m, in sicer:

27. maja 1924 v Urbani (Kalifornija) 2,05,9 m

14. avgusta 1924 v Pasadeni (Kalifornija) 2,05,8 m

4. julija 1925 v San Francisku (Kalifornija) 2,00,8 m

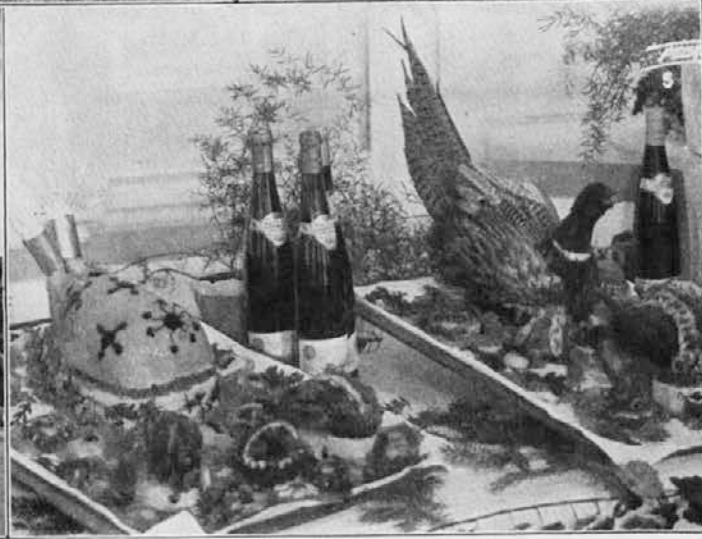
Seveda se tudi Osbornovi rekordi ne dajo primerjati z višinami, ki jih beležijo črnci iz plemena Matussi, ki gojijo skok v višino kot nacionalni šport. Njihova najboljša marka je menda 2,50 m!

Višek skoka. Telo je popolnoma vodoravno

Desna noga iztegnjena, leva bo ujela telo na tleh

Iz Rogaške Slatine

Zgoraj od leve na desno: Gostje iz Slavonije v lepi narodni noši. — Stari spomenik sv. Janeza v Rogaški Slatini. — »Miss Dobrna« gđna Doner iz Zagreba, izvoljena lepota letošnje sezone v Dobrni. — Spodaj levo: Nadškof dr. A. B. Jeglič s svojim spremstvom v Rogaški Slatini. — Desno: Del bifeja, ki je bil gostom na razpolago na dan Anskega plesa, ki se vrši vsako leto in je v sezoni največji ples

Foto Pelikan

Kongres slovanskih kat. akademikov. Z izleta v Stični

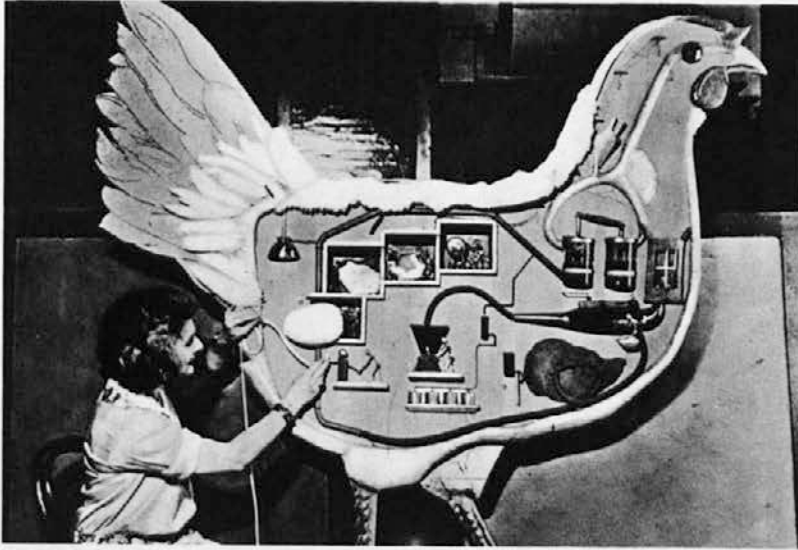
Prosimo

vse naše čitatelje,
da agitirajo za

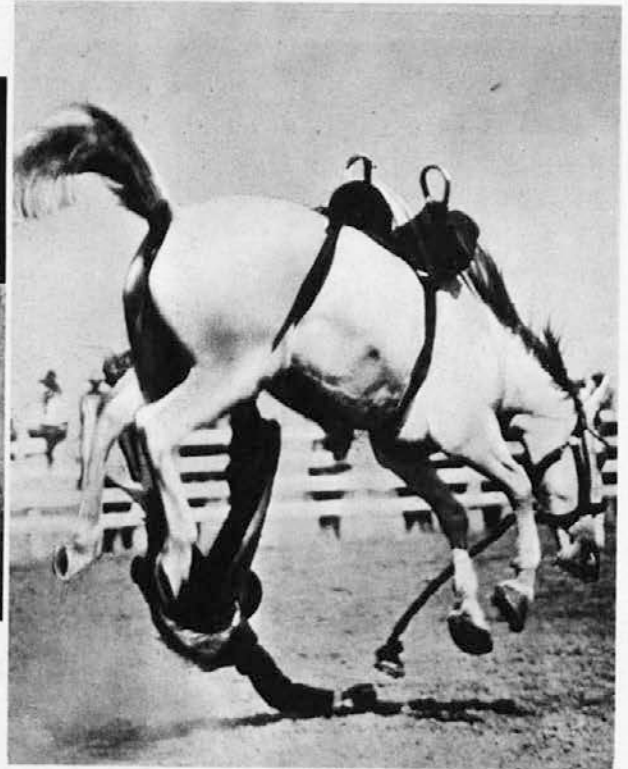
»ILUSTRACIJO«

in jo zahtevajo povsod!

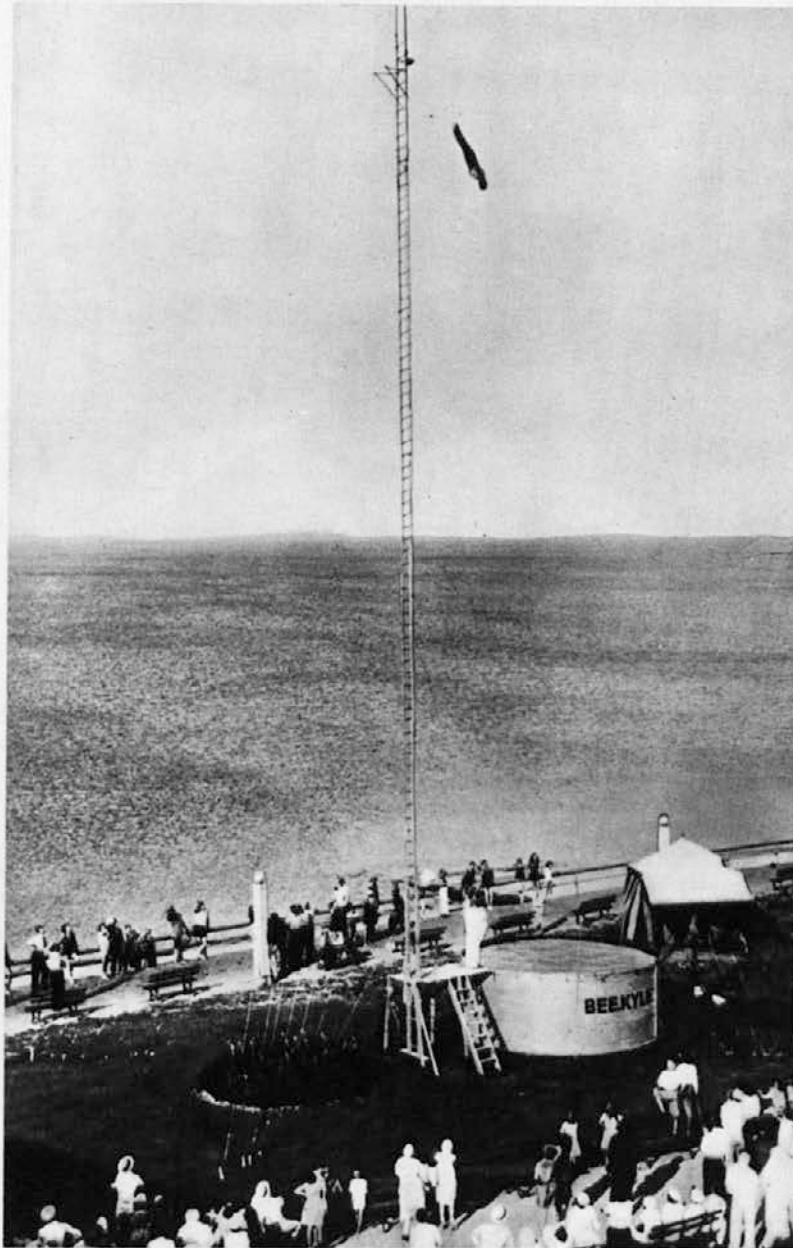
Gradivo se nam kupiči, prostor in obseg
»Ilustracije« sta že skoraj premajhna!

Govoreča kura na neki angleški razstavi »govori« angleško, francosko in špansko. S posebno pripravo tudi znese jajce

Zanimiv posnetek padca s konja na jahalnih dirkah v Kaliforniji

Desno:
70 letna stara
mati plava 20
milj. Naša
slika nam
kaže ame-
riško sta-
ro mater
Anno
van
Skikes,
ki je na
svoj
70 letni
rojstni
dan pla-
vala — 20
milj v morju

Comet-Planes, ki se giblje na vodi, na suhem in v zraku. Njegov izumitelj Wendel-Wobido (Amerika) namerava priti s tem vozilom v 12 urah iz New Yorka v Berlin

Levo: Težko si je služiti denar. Skakač, ki skače z višine 100 čevljev v 5 čevljev visoko posodo z vodo

*Na razburkanem morju
pri dirki angleških jaht*

*Z berlinske radijske in zvočne razstave.
Zvok in glasba*

*Levo: To ni tank! Take vozove imajo
zdaj v Berlinu za pobiranje smeti. —
V Ljubljani so malo drugačni, toda po
istem principu, da smeti več ne prašijo,
če jih stresa pobirač v voz*

*Spodaj: Amerika — dežela avtomobilskih
cest. Ena najbolj znanih avtomobilskih
cest iz Los Angelesa v San Francisco.
V velikanskih serpentinah vodi cesta
čez gorovje*

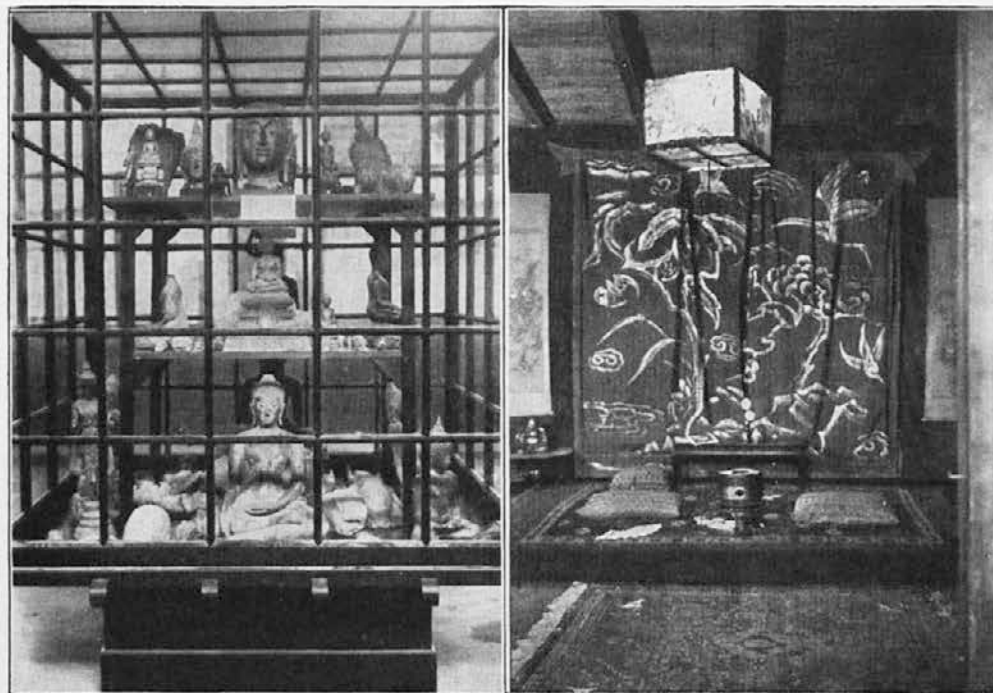
Misijonska razstava v Ljubljani

V začetku septembra 1950 se je v Ljubljani vršil velik mednarodni misijonski kongres in za to priliko je bila prirejena na ljubljanskem velesejmu velika misijonska razstava

Foto »Ilustracija«

Levo: Kipi Bude, celo iz II. stoletja p. Kr. Last inž. Lupše. Kipi so velike vrednosti

Desno: Japonska soba za čaj

Desno:

Friderik Baraga, znameniti slovenski misijonarškoj, ki je živel med Indijanci v Severni Ameriki

Levo: Slavnostno zborovanje na mednarodnem misijonskem kongresu v veliki dvorani hotela »Union«

Foto S. L.

Različni glasbeni predmeti divjih rodov, med njimi boben iz dveh človeških lobanj za klicanje duhov

Razne monštrance, ciboriji, štole, darila za naše misijonarje

25 letni jubilej prve slovenske gimnazije v Št. Vidu

21. septembra 1930 je škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano slovesno praznoval 25 letnico svojega obstoja: prve gimnazije v bivoši Avstriji s slovenskim učnim jezikom

Foto »Ilustracija«

Zgoraj: Slika nam kaže nallačeno polno doorano v zavodu v nedeljo 21. sept. popoldne
Levo: Kip nadškofoja dr. A. B. Jegliča, ustanovitelja zavoda, ki so ga odkrili za 25 letnico
Spodaj: Pogled na Št. Vid nad Ljubljano. V ozadju na desni škofijski zavodi sv. Stanislava

Ljubljanski gozdovniki na taborenju

Desno: *Igre v taboru*
Foto S. Ložar

Levo:
Gozdovnice
Foto Gregorig

Levo:
Taborno vodstvo

Desno:
Gozdovniška mornarica
Foto Gregorig

Volčiči v taboru pri Mozirju P. Kunaver

Levo: *Prva pomoč v taboru*

Desno:
Funkcionarji tabora volčičev, v sredini g. Kunaver

Desno spodaj:
Gozdna pobožnost
Foto P. Kunaver

Mariborski volčiči, to je naraščaj skavtov, so se letos ojunačili in postavili svoj tabor v bližini lepe soteske, skozi katero se vije bistra Savinja, pred Mozirjem. Ravnateljstvo širnih škofovih gozdov v Marijinem gradu je dalo vodjem volčičev toliko krajnikov, da so si šotore opremili in jih dvignili za deževne dni.

Tabor je imel obliko polkroga, v sredini je stal šotor tabornega starešine Sivega volka, pa še dva poslikana šotora funkcionarjev. Bili so to požrtvovalni skavti, ki so posvetili svoj prosti čas svojim mladim bratom volčičem za prijetno taborenje. Le en volčič je v začetku pogrešal svojo mamico, pa jo je pozneje v zabavi začasno pozabil. Junaško so se vedli volčiči v času neviht. Spali so kakor polhi, pa naj je še tako grmelo. Ko je prihrumela silna nevihta s točo, niso kazali strahu. Solnce se je nasešilo v mlada srca v jasnih dneh in jih ni zapustilo v viharjih časih.

Taborni red v taboru je bil običajen in poleg zabave je bilo tudi mnogo koristnega dela. Savinja jim je nudila premnogo druge zabave in pod večjim vodstvom so se mnogi naučili premagati strah pred globino vode. Koliko lepih spominov se veže na večerne zabave, ko so okoli oživiljajočih plamenov zbrani volčiči veselo prepevali in poslušali pesmi starejših bratov ter čudne povesti Sivega volka o junakih iz daljnih krajev naše zemlje! Tabor je minil; zapustil pa je krasne spomine in vzgojne posledice, ki bodo rodile mnogo dobrega v bodočnosti.

NAJVEČJA

IZBIRA BLAGA
ZA ŠPORT IN
TURISTIKO PRI

E. & A. SKABERNE

LIUBLJANA *

**Dse dame so
istega mnenja!**

**»PEKO« edino prinaša
za jesen krasne modele
v črnem in rjavem
ševroju ter lakaste
čevlje, kombinirane
s kuščarjevo kožo**

**Prvovrstna izdelava in dobra
prilagoditev na nogo sta tra-
dicija te znamke, zato ni treba
to posebej poudarjati**